

Gmina Kroczyce
ul. Batalionów Chłopskich 29
42 - 425 Kroczyce

**Prognoza oddziaływania na środowisko
do Programu Ochrony Środowiska
dla Gminy Kroczyce na lata 2014-2017**

Kroczyce, kwiecień 2014 r.

Prognoza oddziaływania na środowisko do Programu Ochrony Środowiska
dla Gminy Kroczyce na lata 2014-2017

Tytuł:	Prognoza oddziaływania na środowisko do Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kroczyce na lata 2014-2017
Zamawiający:	Gmina Kroczyce ul. Batalionów Chłopskich 29 42 - 425 Kroczyce
Koordinacja realizacji obowiązków umownych ze strony Urzędu Gminy w Kroczycach	mgr Maria Nowak mgr Justyna Lassak
Wykonawca:	IGO Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. ul. Barbary 21 a 40-053 Katowice
Realizacja obowiązków umownych ze strony IGO Sp. z o.o. Sp. k. w Katowicach:	mgr inż. Marta Majka
Autor:	mgr inż. Marta Majka
Nadzór nad realizacją opracowania:	mgr inż. Bożena Kuzio-Wasilewska mgr inż. Marta Majka
Sfinansowane ze środków:	Budżet Gminy

Kroczyce, kwiecień 2014 r.

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	4
1. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami.....	4
2. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy	10
3. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	11
4. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	16
5. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody	22
6. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.....	23
7. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko	24
7.1 Identyfikacja i ocena potencjalnych oddziaływań na środowisko zadań ujętych w projekcie POŚ	24
7.2. Przewidywane oddziaływanie na istniejące formy ochrony przyrody w tym obszar Natura 2000	31
8. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.....	31
9. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie POŚ	32
10. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania	33
11. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	34
Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.....	34
Wykaz materiałów:	37

Wprowadzenie

1. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

W dniu 25 marca 2004 r. uchwałą Nr 125/XI/2004 Rada Gminy Kroczyce przyjęła „Program ochrony środowiska dla Gminy Kroczyce na lata 2004-2011”.

W dniu 15 lipca 2009 r. uchwałą Nr 190/XXIX/2009 Rada Gminy Kroczyce przyjęła kolejny „Program ochrony środowiska dla gminy Kroczyce na lata 2009-2012”.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kroczyce na lata 2014-2017 stanowi kolejną aktualizację dokumentu.

Aktualizacja wykonana została zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r., poz. 1232 t.j.) na podstawie, której organ wykonawczy gminy w celu realizacji polityki ekologicznej państwa, sporządza gminny program ochrony środowiska. Układ dokumentu ma strukturę zbliżoną do układu „Polityki ekologicznej państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016”.

Program zawiera ocenę stanu środowiska Gminy Kroczyce z uwzględnieniem danych oraz wskaźników ilościowych charakteryzujących poszczególne komponenty środowiska. Ponadto w niniejszym opracowaniu dokonano klasyfikacji i hierarchizacji najważniejszych problemów środowiskowych. Wyznaczono priorytety, cele i kierunki działań. Określono także plan operacyjny Programu, w którym sprecyzowano zadania do realizacji wraz ze wskazaniem podmiotu odpowiedzialnego i szacunkowych kosztów. Ustalono również działania systemowe mające na celu wsparcie procesu wdrażania i realizacji POŚ. Określono system monitoringu Programu i wskazano możliwości finansowania założonych w opracowaniu zadań.

W „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Kroczyce na lata 2014-2017” zdefiniowano nadrzędny cel, który brzmi następująco: **„Rozwój gospodarczy Gminy Kroczyce przy zachowaniu i poprawie stanu środowiska naturalnego”**.

Cel ten jest zgodny z założeniami Polityki Ekologicznej Państwa. Poprawa stanu środowiska naturalnego jest celem długookresowym Programu, u którego podstaw leży wysoka jakość życia mieszkańców Gminy Kroczyce.

Cel ten jest także zgodny z celem nadrzędnym wojewódzkiej Polityki Ekologicznej Województwa Śląskiego, który został zdefiniowany w „Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2013 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2018”. Cel ten brzmi: **Rozwój gospodarczy przy zachowaniu i poprawie stanu środowiska naturalnego województwa.**

Przy opracowywaniu „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kroczyce na lata 2014-2017”, wykorzystano następujące opracowania sporządzone na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym:

- „Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016”,
- „Program Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2013 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2018”,
- Program Ochrony Powietrza dla Stref Województwa Śląskiego,
- Strategia Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego na lata 2011-2030,
- Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020”,
- Program Ochrony Środowiska przed Hałasem dla Województwa Śląskiego na lata 2009-2013,
- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Zawierciańskiego na lata 2012-2015,
- Strategia Rozwoju Powiatu Zawierciańskiego na lata 2011-2020,
- Program Rozwoju Miejscowości Kroczyce.

Polityka Ekologiczna Państwa

Polityka ekologiczna państwa oparta jest na konstytucyjnej zasadzie zrównoważonego rozwoju, dlatego zasada ta musi być uwzględniona we wszystkich dokumentach strategicznych

oraz programach opracowywanych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym. W praktyce zasada zrównoważonego rozwoju powinna być stosowana wraz z wieloma zasadami pomocniczymi i konkretyzującymi tj.:

- zasada prewencji (zapobiegania) oznacza przede wszystkim zapobieganie powstawaniu zanieczyszczeń, recykling a także wprowadzanie pro - środowiskowych systemów zarządzania środowiskiem,
- zasada „zanieczyszczający płaci” wskazuje jednostki użytkujące środowisko jako podmioty odpowiedzialne za skutki zanieczyszczeń i innych zagrożeń środowiska,
- zasada integracji oznacza uwzględnienie w politykach sektorowych celów ekologicznych na równi z celami gospodarczymi i społecznymi,
- zasada skuteczności ekologicznej i efektywności ekonomicznej oznacza potrzebę minimalizacji nakładów na jednostkę uzyskanego efektu ekologicznego,
- zasada uspołecznienia oznacza dostęp ludności do informacji o środowisku.

W polityce ekologicznej zostały określone działania pozwalające na osiągnięcie następujących celów:

w zakresie działań systemowych:

- doprowadzenie do sytuacji, w której projekty dokumentów strategicznych wszystkich sektorów gospodarki będą zgodne z obowiązującym w tym zakresie prawem, poddawane procedurze oceny oddziaływania na środowisko i wyniki tej oceny będą uwzględniane w ostatecznych wersjach tych dokumentów,
- uruchomienie takich mechanizmów prawnych, ekonomicznych i edukacyjnych, które prowadziłyby do rozwoju proekologicznej produkcji towarów oraz świadomych postaw konsumenckich zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju,
- jak najszybsze przystępowanie do systemu EMAS, rozpowszechnianie wiedzy wśród społeczeństwa o tym systemie i tworzenie korzyści ekonomicznych dla firm i instytucji będących w systemie,
- podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa,
- zwiększenie roli polskich placówek we wdrażaniu eko-innowacji w przemyśle oraz w produkcji wyrobów przyjaznych dla środowiska oraz doprowadzenie do zadawalającego stanu monitoringu środowiska,
- stworzenie systemu prewencyjnego, mającego na celu zapobieganie szkodom w środowisku i sygnalizującego możliwości wystąpienia szkody oraz zapewniającego, że koszty szkód w środowisku oraz koszty zapobiegania powstaniu tych szkód ponosić będą sprawcy,
- integracja problematyki środowiskowej i planowania przestrzennego.

w zakresie ochrony zasobów naturalnych:

- ochrona i zachowanie różnorodności biologicznej na różnym poziomie organizacji,
- racjonalne użytkowanie zasobów leśnych przez kształtowanie właściwej struktury gatunkowej i wiekowej,
- rozwijanie zróżnicowanej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej,
- racjonalizacja gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych w taki sposób, aby uchronić gospodarkę narodową od deficytów wody i zabezpieczyć przed skutkami powodzi,
- rozpowszechnianie dobrych praktyk rolnych i leśnych, zgodnie z zasadami rozwoju zrównoważonego,
- przeciwdziałanie degradacji terenów rolnych, łąkowych i wodno - błotnych przez czynniki antropogenne,
- rekultywacja terenów zdegradowanych,
- racjonalizacja zaopatrzenia ludności oraz sektorów gospodarczych w kopaliny i wodę z zasobów podziemnych oraz ich ochrona przed ilościową i jakościową degradacją,

w zakresie poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego:

- dalsza poprawa stanu zdrowotnego obywateli w wyniku wspólnych działań sektora ochrony środowiska z sektorem zdrowia oraz skuteczny nadzór nad wszystkimi instytucjami będącymi potencjalnymi źródłami awarii przemysłowych,
- dążenie do spełnienia przez RP zobowiązań wynikających z Traktatu Akcesyjnego oraz z dwóch dyrektyw unijnych,
- utrzymanie lub osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód,
- zmniejszenie ilości powstających odpadów oraz ich odzysk,
- dokonanie wiarygodnej oceny narażenia społeczeństwa na ponadnormatywny hałas i promieniowanie elektromagnetyczne oraz podjęcie kroków do zmniejszenia tego zagrożenia tam, gdzie jest ono największe.

Cele Polityki Ekologicznej Państwa w powiązaniu ze specyfiką Gminy Kroczyce wyznaczają konkretne działania dla „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kroczyce na lata 2014-2017”.

Program ochrony środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2013 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2018

Program Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego jest dokumentem określającym cele i priorytety w obszarze poprawy stanu środowiska województwa śląskiego. Naczelną zasadą przyjętą w Programie jest zasada zrównoważonego rozwoju, która umożliwia zharmonizowany rozwój gospodarczy i społeczny zgodny z ochroną walorów środowiska. Wyznaczone cele nakreślają konkretne wyzwania dla Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kroczyce. Są to:

cel nadrzędny:

- rozwój gospodarczy przy zachowaniu i poprawie stanu środowiska naturalnego województwa,

powietrze atmosferyczne:

- kontynuacja działań związanych z poprawą jakości powietrza oraz ograniczanie zużycia energii i wzrost wykorzystania energii z odnawialnych źródeł,

zasoby wodne:

- przywrócenie wysokiej jakości wód powierzchniowych oraz ochrona jakości wód podziemnych i racjonalizacja ich wykorzystania,

gospodarka odpadami:

- minimalizacja ilości powstających odpadów, wzrost wtórnego wykorzystania i ograniczenie składowania pozostałych odpadów,

ochrona przyrody:

- zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej na różnych poziomach organizacji: na poziomie wewnątrzgatunkowym (genetycznym), gatunkowym oraz ponadgatunkowym (ekosystemowym) oraz georóżnorodności,

tereny przemysłowe:

- przekształcenie terenów przemysłowych i zdegradowanych województwa śląskiego zgodnie z wymaganiami ekologicznymi oraz uwarunkowaniami społeczno-ekonomicznymi,

hałas:

- zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców województwa śląskiego i środowiska poprzez obniżenie jego natężenia do poziomu obowiązujących standardów,

elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące:

- ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym,

zapobieganie poważnym awariom przemysłowym:

- ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków,

zasoby naturalne:

- zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi,

gleby użytkowane rolniczo:

- racjonalne wykorzystywanie zasobów glebowych.

Powyższy cel nadrzędny i cele szczegółowe sprecyzowane dla poszczególnych komponentów środowiska posłużyły do sprecyzowania celów określonych w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Kroczyce na lata 2014-2017”.

Program ochrony powietrza dla stref województwa śląskiego

Program ochrony powietrza (POP) dla stref województwa śląskiego, w których stwierdzone zostały ponadnormatywne poziomy substancji w powietrzu, jest dokumentem przygotowanym w celu określenia działań, których realizacja ma doprowadzić do osiągnięcia wartości dopuszczalnych i docelowych substancji w powietrzu. Działania zdefiniowane w Programie są skierowane głównie na:

- wyeliminowanie spalania odpadów w kotłach i piecach domowych,
- wyeliminowanie spalania węgla złej jakości w kotłach i piecach domowych,
- wsparcie istniejących działań i inwestycji w zakresie transportu, które przyczyniają się w istotny sposób do poprawy jakości powietrza na obszarach przekroczeń,
- ograniczanie emisji ze źródeł komunikacyjnych w tym emisji wtórnej oraz emisji z pojazdów ciężarowych, autobusowych oraz niespełniających norm EURO na obszarach przekroczeń,
- systemowe ograniczenie emisji ze źródeł przemysłowych na obszarach przekroczeń z uwzględnieniem małych źródeł o niekorzystnych parametrach wprowadzania zanieczyszczeń do powietrza (niskie emitory zlokalizowane na obszarach zabudowanych),
- stworzenie mechanizmów umożliwiających wdrożenie i zarządzanie POP,
- rozbudowa i utrzymanie systemu informowania mieszkańców o aktualnym stanie zanieczyszczenia powietrza oraz o jego wpływie na zdrowie, np. poprzez stronę internetową lub elektroniczne tablice informacyjne,
- prowadzenie akcji edukacyjnych uświadamiających mieszkańcom zagrożenia dla zdrowia jakie niesie ze sobą zanieczyszczenie powietrza (szczególnie pyłem PM10 i benzo(a)pirenem) wynikające ze spalania odpadów w kotłach grzewczych,
- prowadzenie akcji promocyjnych w zakresie korzystania z transportu zbiorowego oraz z rowerów (np. w ramach obchodów Europejskiego Dnia Bez Samochodu lub Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu).

Strategia Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego na lata 2011-2030

Strategia Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego na lata 2011-2030 precyzuje następujące cele:

- realizacja wytycznych Krajowej Strategii Ochrony i Umiarkowanego Użytkowania Różnorodności Biologicznej,
- wdrożenie jednego z kierunków działań określonych w aktualizacji Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020”, jakim jest zachowanie i odtworzenie bio- i georóżnorodności,
- aktywne włączenie się w realizację celów Roku Różnorodności Biologicznej,
- zachowanie dziedzictwa przyrodniczego Śląska dla przyszłych pokoleń.

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020”

Zgodnie z wizją województwa śląskiego w 2020 r. województwo ma być regionem zapewniającym dostęp do usług publicznych o wysokim standardzie, o nowoczesnej i zaawansowanej technologicznie gospodarce oraz istotnym partnerem w procesie rozwoju Europy.

Osiągnięcie tak nakreślonej wizji rozwoju poprzez wykorzystanie i wzmocnienie posiadanych pozytywnych wartości, usuwanie barier rozwojowych oraz kreowanie nowych wartości oznacza, iż Śląsk będzie regionem: „czystym” we wszystkich składnikach środowiska naturalnego, zapewniającym zachowanie bioróżnorodności obszarów, stwarzającym warunki do zdrowego życia i realizującym zasady zrównoważonego rozwoju oraz regionem o dużych walorach przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych, a także turystyczno-rekreacyjnych, z różnorodną ofertą spędzania wolnego czasu.

Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa śląskiego na lata 2009-2013 dla terenów poza aglomeracjami, położonych wzdłuż dróg krajowych, ekspresowych, autostrad i linii kolejowych (zaliczonych do obiektów, których eksploatacja może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach), na których eksploatacja spowodowała negatywne oddziaływanie akustyczne tj. przekroczone zostały dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku, określone wskaźnikiem hałasu LDWN i LN”:

Ograniczenie liczby i zasięgu „gorących obszarów” uciążliwości akustycznych reprezentowanych w niniejszym Programie w postaci odcinków dróg o priorytecie bardzo wysokim (obniżenie wartości przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu na przedmiotowych obszarach do poziomu co najmniej wysokiego priorytetu ochrony akustycznej - tj. osiągnięcia w ich otoczeniu wartości wskaźnika M niższej niż 100). W niniejszym Programie wyznaczono trzy grupy działań:

- I - działania krótkookresowe (w ramach strategii krótkookresowej):
  - ✓ konsekwentna budowa obwodnic i dróg alternatywnych do istniejących (które znacząco odciążą nadmierny ruch samochodowy w centrum większych miast w województwie),
  - ✓ remonty nawierzchni dotychczasowych odcinków dróg,
  - ✓ wykonanie skutecznych zabezpieczeń akustycznych zarówno przy nowobudowanych odcinkach jak również już istniejących (w tym również liniach kolejowych). Zabezpieczenia w postaci ekranów akustycznych proponuje się w miejscach, gdzie ich budowa nie spowoduje pogorszenia warunków bezpieczeństwa ruchu drogowego,
  - ✓ właściwa polityka przestrzenna w samorządach na obszarze, których stwierdzono bardzo wysoki lub wysoki wskaźnik poziomu hałasu. Nie należy wydawać pozwoleń na budowanie nowych budynków mieszkaniowych oraz obiektów takich jak: szpitale, szkoły, przedszkola, internaty, domy opieki społecznej itp. w najbliższym sąsiedztwie takich inwestycji. Właściwe pod względem akustycznym planowanie przestrzenne powinno się również charakteryzować lokalizowaniem nowych odcinków dróg i linii kolejowych na terenach nie objętych ochroną akustyczną,
  - ✓ w przypadku braku technicznych możliwości ograniczenia oddziaływania hałasu pochodzącego od ruchu pojazdów „Program...” przewiduje utworzenie obszarów ograniczonego użytkowania na terenach, które zlokalizowane są w zasięgach oddziaływania ponadnormatywnego hałasu (priorytet bardzo wysoki, wysoki i średni),
- II - działania długookresowe (w ramach polityki długookresowej), których realizacja przewidywana jest w horyzoncie czasowym dłuższym niż czas obowiązywania „Programu” (w ramach sporządzanego po upływie 5 lat kolejnego Programu Ochrony Środowiska przed Hałasem),
- III - działania związane z edukacją społeczeństwa: promowanie wśród mieszkańców województwa zbiorowych środków transportu, proekologicznego korzystania z samochodów oraz ekonomicznej jazdy.

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Zawierciańskiego na lata 2012-2015

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Zawierciańskiego na lata 2012-2015 zawiera ocenę stanu środowiska Powiatu Zawierciańskiego z uwzględnieniem danych oraz wskaźników ilościowych charakteryzujących poszczególne komponenty środowiska. Uwzględniając ten stan, główne problemy środowiskowe, obowiązujące przepisy prawne oraz dokumenty strategiczne, określono w Programie cel nadrzędny i priorytety ekologiczne dla Powiatu Zawierciańskiego oraz cele długookresowe do roku 2019 r., a także kierunki działań na lata 2012-2015 dla każdego z wyznaczonych priorytetów środowiskowych.

- **nadrzędny cel Programu:** rozwój gospodarczy Powiatu przy zachowaniu i poprawie stanu środowiska naturalnego.
- **powietrze atmosferyczne:** Kontynuacja działań związanych z poprawą jakości powietrza oraz ograniczanie zużycia energii i wzrost wykorzystania energii z odnawialnych źródeł,
- **zasoby wód podziemnych i powierzchniowych:** Przywrócenie wysokiej jakości wód powierzchniowych oraz ochrona jakości wód podziemnych,

- **ochrona przed powodzią:** *Racjonalizacja gospodarowania zasobami wodnymi Powiatu oraz zapobieganie skutkom wezbrań powodziowych,*
- **tereny przemysłowe:** *Stworzenie warunków i mechanizmów dla zagospodarowania terenów przemysłowych zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju,*
- **ochrona dziedzictwa przyrodniczego:** *Zachowanie różnorodności biologicznej oraz georóżnorodności,*
- **ochrona lasów:** *Prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej,*
- **ochrona zasobów kopalin:** *Zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi,*
- **ochrona gleb:** *Racjonalne wykorzystywanie zasobów glebowych,*
- **ochrona przed hałasem:** *Zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców Powiatu Zawierciańskiego i środowiska poprzez obniżenie jego natężenia do poziomu obowiązujących standardów,*
- **ochrona przed polami elektromagnetycznymi:** *Ochrona mieszkańców Powiatu Zawierciańskiego przed nadmiernym promieniowaniem elektromagnetycznym,*
- **gospodarka odpadami:** *Minimalizacja ilości powstających odpadów, wzrost wtórnego wykorzystania i ograniczenie składowania pozostałych odpadów,*
- **edukacja ekologiczna:** *Kształtowanie nawyków kultury ekologicznej mieszkańców Powiatu Zawierciańskiego, zagwarantowanie szerokiego dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie.*

Powyższy cel nadrzędny oraz cele długoterminowe sprecyzowane dla poszczególnych komponentów środowiska posłużyły do sformułowania celów określonych w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Kroczyce na lata 2014-2017”.

Strategia Rozwoju Powiatu Zawierciańskiego na lata 2011-2020

Strategia Rozwoju Powiatu Zawierciańskiego jest dokumentem strategicznym określającym misję Powiatu Zawierciańskiego. Misja, która wyraźnie określa charakter powiatu i wskazuje jego atuty brzmi:

- obszar zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego oparty na dużym potencjale gospodarki rolnej, sprzyjający aktywizacji zawodowej mieszkańców oraz rozwojowi małej i średniej przedsiębiorczości, kultury i usług rekreacyjno-turystycznych.
- atrakcyjny turystycznie powiat o licznych walorach kulturowych oparty o bazę cennych zabytków architektury.
- czyste środowisko i przyjazny klimat do rozwoju turystyki opartej o zintegrowaną promocję Powiatu Zawierciańskiego.

Strategia precyzuje także priorytety, cele i kierunki działań dla każdego z priorytetów życia społeczno-gospodarczego (społeczność, infrastruktura, gospodarka, przestrzeń i ochrona środowiska).

Cele operacyjne obejmują:

społeczność:

- podjęcie działań na rzecz stworzenia sprawnego systemu zapobiegania kryzysom rodziny oraz kompleksowego wsparcia osób starszych, samotnych i niepełnosprawnych objętych szeroko rozumianą pomocą społeczną,
- stworzenie warunków na rzecz przeciwdziałania wykluczeniom społecznym, aktywizacji zawodowej mieszkańców powiatu i pozyskania pracy przez osoby niepełnosprawne,
- stworzenia warunków dla rozwoju usług opieki zdrowotnej i medycznej w tym leczenia szpitalnego,
- podjęcie działań w kierunku zmiany świadomości społecznej w zmieniającej się rzeczywistości społeczno-gospodarczej,
- podjęcie działań na rzecz rozwoju i dywersyfikacji form przekwalifikowania zawodowego i uwzględnianie w procesie kształcenia potrzeby lokalnego rynku pracy,

infrastruktura:

- budowanie i modernizowanie infrastruktury drogowej wraz z jej najbliższym otoczeniem oraz umożliwianie rozwoju infrastruktury przewozów pasażerskich,

- sprzyjanie rozwoju infrastruktury proturystycznej i różnych form turystyki,
- stworzenie warunków dla rozwoju infrastruktury technicznej przeciwdziałającej tzw. wykluczeniu cyfrowemu mieszkańców powiatu zawierciańskiego,

gospodarka:

- działanie na rzecz tworzenia warunków dla rozwoju stref aktywności gospodarczej na terenie powiatu,
- stworzenie warunków dla ograniczenia bezrobocia i wzrostu aktywności zawodowej mieszkańców powiatu zawierciańskiego,
- podejmowanie działań w kierunku wielofunkcyjnego rozwoju wsi i obszarów wiejskich w zakresie rozwoju nowoczesnych rolnictwa i pozarolniczego rozwoju wsi,
- stworzenie system promocji powiatu zawierciańskiego w kraju i zagranicą,

przestrzeń:

- podjęcie działań w kierunku równomiernego rozwoju Powiatu i poszczególnych miejscowości położonych najdalej od centrum gospodarczego i kulturalnego skupionego w stolicy powiatu oraz tworzenie warunków dla korzystniejszego gospodarowania w rolnictwie i leśnictwie,
- podjęcie działań w kierunku rozwoju infrastruktury rekreacyjnej i turystycznej oraz lepsze wykorzystywanie istniejących szlaków komunikacyjnych,
- stworzenie warunków do wykorzystania istniejących i tworzenia nowych obszarów chronionych dla zwiększenia potencjału zasobów przyrodniczych sprzyjających rozwojowi turystyki,

ochrona środowiska:

- poprawę jakości środowiska na terenie Powiatu Zawierciańskiego,
- podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców Powiatu.

Zapisy Strategii rozwoju Powiatu Zawierciańskiego dotyczące ochrony środowiska (bezpośrednio i pośrednio) stanowią wytyczne do sformułowania celów, kierunków działań i konkretnych przedsięwzięć określonych w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Kroczyce na lata 2014-2017”.

Program Rozwoju Miejscowości Kroczyce

Program Rozwoju Miejscowości Kroczyce jest dokumentem strategicznym określającym planowane kierunki rozwoju miejscowości Kroczyce. Program precyzuje następujący cele:

- **cel główny:** *zrównoważony rozwój społeczno-ekonomiczny w kontekście lokalizacji na terenie Jurajskiego Parku Krajobrazowego,*
- **cele strategiczne:**
  - wykorzystanie walorów i zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego dla rozwoju funkcji rekreacji, turystyki i edukacji ekologicznej,
  - pokonanie barier strukturalno-przestrzennych umożliwiających poprawę warunków życia mieszkańców,
  - stworzenie warunków do aktywizacji gospodarczej gminy (nowe miejsca pracy poza rolnictwem),
  - przygotowanie terenów ofertowych (uzbrojonych, o uregulowanym stanie własnościowym) dla potencjalnych inwestorów,
  - podejmowania działań chroniących i promujących walory ZJPK,
  - budowa tras rowerowych łączących tereny osadnicze z terenami rekreacyjnymi,
  - przeciwdziałanie procesom degradującym środowisko przyrodniczo-kulturowe,
  - wzmocnienia rozwoju turystyki i rekreacji jako istotnego składnika bazy ekonomicznej.

2. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Prognoza oddziaływania na środowisko jest jednym z podstawowych dokumentów przygotowywanych w ramach procedury postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kroczyce na lata 2014-2017”. Pozwala na przeprowadzenie oceny potencjalnych (pozytywnych i negatywnych) skutków środowiskowych

przedsięwzięć określonych w projekcie Programu. Zakres prognozy został określony w oparciu o art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235, t.j.) oraz dwoma pismami:

- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach znak: WOOS.411.45.2014.MG z dnia 27 marca 2014 r.,
- Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego znak: NS-NZ.042.24.2014.DŻ z dnia 20 marca 2014 r.

W prognozie przeanalizowano aktualny stan środowiska przyrodniczego na terenie Gminy Kroczyce, cele oraz kierunki działań przewidziane do realizacji w projekcie Programu, których zadaniem jest poprawa jakości środowiska naturalnego. Wynikające z przeprowadzonej analizy wnioski odniesiono do stanu środowiska w Gminie i przeanalizowano możliwe skutki środowiskowe realizacji Programu. Identyfikację i ocenę poszczególnych zadań dokonano w tzw. macierzach skutków środowiskowych na poszczególne elementy środowiska takie jak: różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze i klimat, powierzchnię ziemi, krajobraz, zasoby naturalne. Oceniono także wpływ na zdrowie ludzi i dobra materialne oraz Naturę 2000.

3. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Istniejący stan środowiska

Gmina Kroczyce jest jedną z czterech gmin wiejskich powiatu zawierciańskiego położoną w północnej jego części. Od zachodu graniczy z gminą Włodowice, od północno-wschodu z gminą Irządze, od południa z gminami Ogrodzieniec i Pilica, od wschodu z gminą Szczekociny, od południowo-zachodu z gminą Zawiercie oraz od północy z gminą Niegowa z powiatu myszkowskiego. Gmina Kroczyce zajmuje powierzchnię 110,15 km² (dane ankietowe, stan na dzień 31.12.2013 r.). W skład gminy wchodzi 19 miejscowości podzielone na 20 sołectw. Są to: Biała Błotna, Browarek, Dobrogoszczyce, Dzibice, Gołuchowice, Kostkowice, Huta Szklana, Kroczyce, Lgota Murowana, Lgotka, Piaseczno, Podlesice, Pradła, Przyłubsko, Siamoszyce, Siedliszowice, Siemierzycy, Szypowice, Trzciniac. Siedziba władz gminnych znajduje się w miejscowości Kroczyce. Gminę zamieszkuje 6 462 osób (dane ankietowe, stan na 31.12.2013 r.).

Pod względem fizyko-geograficznym Gmina położona jest w większości na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej, reprezentowanej przez Wyżynę Częstochowską - jeden z czterech jurajskich mezoregionów geograficznych. Wyżyna Częstochowska obejmuje około 85% powierzchni gminy od granic zachodnich do linii Siedliszowice - Pradła - Biała Błotna na wschodzie. Natomiast skrajna wschodnia część gminy z kompleksem Lasów Pradelskich położona jest na Progu Lelowskim wchodzącym w skład Wyżyny Przedborskiej - jednego z makroregionów Wyżyny Małopolskiej. Takie położenie gminy Kroczyce decyduje o bardzo dużym udziale obszarów chronionych na jej terenie. Obszary prawnie chronione zajmują 10 409 ha, co stanowi 94,4% ogólnej powierzchni gminy. Na Park Krajobrazowy Orlich Gniazd przypada 2 545 ha, otulinę 7 819 ha a rezerwat przyrody nieożywionej „Góra Zborów” 45 ha. Gmina należy do gmin atrakcyjnych pod względem turystyczno-krajobrazowym. Na terenie tym licznie występują ostańce skalne oraz jaskinie. Wyznaczone są również malownicze szlaki i trasy turystyczne. Walory rekreacyjne wzbogacają zbiorniki wodne oraz stawy rybne.

Tereny leśne zajmują powierzchnię 3 617,7 ha, co stanowi 32,7% ogólnej powierzchni gminy Kroczyce (wg GUS, stan na 31.12.2012 r.). W strukturze własności przeważają lasy prywatne, które stanowią prawie 71,4% ogólnej powierzchni. Lasy Skarbu Państwa zajmują prawie 28,5%. Natomiast lasy gminne zaledwie 0,1%. Lasy porastają teren gminy dość równomiernie. Największy zwarty kompleks leśny stanowią Lasy Pradelskie. Inne duże zespoły leśne występują w paśmie Skał Kroczyckich w zachodniej części gminy. Kompleksy leśne częściowo związane są także z dolinami dwóch głównych rzek gminy tj. Krztyni i Białki Zdowskiej. Nieco mniejsze kompleksy występują m. in. w rejonie Dobrogoszczyca (Las Ściegna), a także pomiędzy Lgotą Murowaną a Piasecznem (Rzyczyska).

W strukturze gruntów przeważają użytki rolne, które stanowią około 60% (w tym grunty orne prawie 88%). Gmina Kroczyce charakteryzuje się przeciętnymi warunkami glebowymi w aspekcie przydatności rolniczej. Najkorzystniejsze warunki glebowe, do prowadzenia działalności rolniczej, występują w północnej części gminy w okolicach miejscowości Dobrogoszczyce, Dzibice, Browarek i Biała Błotna. Dość powszechnie występują tam gleby klas bonitacyjnych I - III. Na pozostałych terenach jakość gleb jest niższa.

Na terenie gminy znajdują się 4 złoża kopalin (1 złożo piasków i żwirów, 3 złoża piasków formierskich) o zasobach rozpoznanych szczegółowo. Obecnie złoża nie są eksploatowane i odgrywają obecnie niewielką rolę w aspekcie gospodarczym.

Wody powierzchniowe na terenie gminy Kroczyce reprezentowane są głównie przez Krztynię, Białkę Zdowską oraz niewielkie dopływy. Prawie cały obszar gminy odwadniany jest przez Krztynię (lewostronny dopływ Pilicy) oraz jej dopływy: Białkę i Żebrówkę. Natomiast niewielki obszar położony w północno - zachodniej części gminy odwadniany jest przez inny dopływ Pilicy tj. Białkę Lelowską.

Oprócz cieków wodnych wody powierzchniowe tworzą także: zespół rozlewisk poniżej zapory w Dzibicach, kompleks stawów hodowlanych w Białej Błotnej, zalew rekreacyjny w Siamoszycach, zbiorniki wodne w Przyłubsku. Gmina charakteryzuje się największym udziałem powierzchniowych zbiorników wód stojących na terenie powiatu zawierciańskiego.

Wody podziemne na terenie gminy zgromadzone są w jurajskim GZWP Nr 326, który występuje prawie na całym jej obszarze. Zbiornik ten charakteryzuje się niskim stopniem naturalnej odporności na zanieczyszczenia co jest cechą większości szczelinowo - krasowych zbiorników Monokliny Krakowsko - Śląskiej o dużych zdolnościach infiltracyjnych i przeważnie słabym naturalnym zabezpieczeniu przed infiltracją z powierzchni ziemi.

Zaopatrzenie w wodę w Gminie Kroczyce prowadzone jest przez Komunalny Zakład Budżetowy. Na terenie gminy Zakład obsługuje 92 km sieci wodociągowej, która zaopatruje w wodę 6 426 osób (99% ludności gminy), poprzez 2 519 szt. przyłączy. Stan techniczny sieci wodociągowej ocenia się jako dobry. Rejonem pozbawionym dostępu do sieci wodociągowej jest miejscowość Siemierzyce - Wrzoski. Jednakże w 2014 r. przewiduje się budowę wodociągu w tym rejonie. Zgodnie z danymi przekazanymi przez Urząd Gminy w Kroczycach ilość mieszkańców przyłączonych do kanalizacji sanitarnej w gminie wynosi 656 osób, a długość istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej wynosi 13,40 km. Dostęp do sieci kanalizacyjnej posiadają wyłącznie miejscowości: Sypowice, Przyłubsko i Siamoszyce. W pozostałych miejscowościach gospodarka ściekowa opiera się na szczelnych zbiornikach na ścieki w liczbie 1487 szt. Na terenie gminy zlokalizowana jest mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków Siamoszyce o przepustowości 150 m³/d z usuwaniem związków biogenych. Dodatkowo w ramach regulacji gospodarki wodno-ściekowej planuje się budowę nowej oczyszczalni ścieków w miejscowości Kostkowice. Aktualnie projekt znajduje się w fazie opracowywania niezbędnej dokumentacji.

Gmina Kroczyce jest bardzo korzystnie położona na tle sieci powiązań drogowych. Przez jej teren przebiega droga krajowa DK 78 relacji: Kielce - Szczekociny - Kroczyce - Zawiercie - Siewierz - Tarnowskie Góry - Rybnik - Chałupki (granica państwa) o długości 13,465 km, która zapewnia sprawną komunikację i jest podstawą dla ruchu tranzytowego. Ponadto przez teren gminy przebiegają także 2 drogi wojewódzkie Nr 792 relacji Żarki - Kroczyce - w zachodniej części gminy o długości 4,662 km i Nr 794 relacji Pilica - Pradła - Koniecpol - we wschodniej części gminy o długości 9,930 km. Przez północną część gminy przebiega także Centralna Magistrala Kolejowa (CMK) relacji Katowice - Zawiercie - Włoszczowa - Warszawa.

Na terenie Gminy Kroczyce obszary wyróżniające się szczególnymi walorami przyrodniczymi objęto następującymi formami ochrony:

➤ Pomniki przyrody

Na terenie Gminy Kroczyce ustanowiono 2 pomniki przyrody, są nimi pojedyncze okazałe drzewa.

➤ Park Krajobrazowy

Na terenie Gminy Kroczyce znajduje się Park Krajobrazowy Orlich Gniazd, który jest jednym z ośmiu parków wchodzących w skład Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego. Obejmuje on teren Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej. Całkowita powierzchnia parku to 600,85 km² (otuliny 483,88 km²).

➤ Rezerwat przyrody

Góra Zborów to rezerwat przyrody nieożywionej, utworzony został w 1957 r. w okolicy Podlesic, zajmuje powierzchnię 45 ha. Wzgórze, zwane Berkową Górą o wysokości 463 m n.p.m. zbudowane jest z wapieni górnourajskich o bogatej rzeźbie krasowej. W skład rezerwatu wchodzi również dwa grzbiety skalne: Góra Zborów o wysokości 464 m n.p.m. oraz niższy Kołoczek. Obszar rezerwatu podlega ochronie ze względu na unikalne formy skalne oraz duże skupiska roślin kserotermicznych. Spotkać tu można stanowisko rzadkiego w Polsce goździka sinego, a także chronionej krzewinki - mącznica lekarska. Generalnie teren rezerwatu porasta roślinność ciepłolubna, murawowa i skalna. Spośród pospolitych gatunków ptaków w szczelinach skalnych żyją pustułki i jerzyki, a w lasach występuje rzadka na Jurze orzechówka.

➤ Obszar Natura 2000

Na terenie Gminy Kroczyce znajduje się obszar siedliskowy Natura 2000 - Ostoja Kroczycka (kod obszaru PLH240032) – o powierzchni 1 391,2 ha.

Obszar Ostoi Kroczyckiej usytuowany jest w środkowej części Wyżyny Częstochowskiej. Obejmuje on kilka pasm wzniesień jurajskich (m. in. Skały Kroczyckie, Skały Podlesickie, Skały Rzędkowickie), z których większość jest zwieńczona licznymi ostańcami skalnymi o różnorodnych kształtach. Szata roślinna tego terenu jest zróżnicowana. Duża jego część jest pokryta lasami, na wzniesieniach można spotkać płaty różnych zespołów buczyn, w tym ciepłolubnych buczyn storczykowych, a w ich niższych partiach i obniżeniach wyścielonych piaskami - drzewostany sosnowe.

Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Wszystkie działania przewidziane do realizacji w ramach projektu POŚ Gminy Kroczyce mają z założenia na celu poprawę stanu środowiska. Natomiast poprawa jakości środowiska wpłynie pozytywnie na standard życia mieszkańców i ich zdrowie. Brak realizacji zapisów Programu prowadzić będzie do znaczącego pogorszenia wszystkich elementów środowiska. Do potencjalnych zmian stanu środowiska w przypadku braku realizacji POŚ dla Gminy Kroczyce należą:

- pogorszenie jakości wód powierzchniowych i podziemnych w związku ze zwiększonym wytwarzaniem ścieków i niekontrolowanym ich odprowadzaniem,
- wzrost zużycia surowców, energii, wody oraz zmniejszanie się zasobów wodnych,
- pogorszenie jakości powietrza,
- postępująca degradacja gleb,
- utrata bioróżnorodności na terenach cennych przyrodniczo, w tym zagrożenia dla gatunków i siedlisk chronionych,
- degradacja walorów krajobrazu,
- zmniejszanie się zasobów leśnych,
- zwiększenie narażenia mieszkańców na ponadnormatywne natężenie hałasu i pól elektromagnetycznych,
- pogorszenie jakości życia mieszkańców.

Poniżej przedstawiono potencjalne zmiany, jakie mogłyby mieć miejsce w przypadku braku realizacji ustaleń Programu, w poszczególnych komponentach ochrony środowiska i innych działaniach wspomagających:

Powietrze atmosferyczne

Przyjęty w Programie cel „*Kontynuacja działań związanych z poprawą jakości powietrza oraz ograniczanie zużycia energii i wzrost wykorzystania energii z odnawialnych źródeł*” realizowany będzie głównie poprzez realizację Programu Ochrony Powietrza (POP) dla Stref Województwa Śląskiego, zgodnie z wynikami rocznej oceny jakości powietrza w strefach. Bardzo ważną sprawą jest opracowanie „*Programu ograniczania niskiej emisji dla Gminy Kroczyce*” oraz edukacja społeczeństwa w zakresie potrzeb i możliwości ochrony powietrza, w tym oszczędności energii, modernizacji ogrzewania i stosowania odnawialnych źródeł energii. Ponadto istotną kwestią jest także wspieranie działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji ze źródeł komunalnych oraz termomodernizacja budynków, a także wspieranie rozwiązań pozwalających na unikanie lub zmniejszanie wielkości emisji z transportu oraz mających na celu wdrożenie europejskich standardów emisji ze środków transportu i zapewnienie wysokiej jakości paliw.

Zaniechanie działań zmierzających do ograniczenia emisji gazów i pyłów do atmosfery może prowadzić do stopniowego pogorszenia jakości powietrza atmosferycznego. Brak wdrożenia proekologicznych inwestycji spowoduje pogarszanie się jakości powietrza, na którą obecnie główny wpływ ma emisja niska i komunikacyjna. Dlatego pozostawienie infrastruktury drogowej w obecnym stanie także wpłynie niekorzystnie na czystość powietrza.

W związku z tym zaniechanie realizacji ustaleń w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego jest działaniem zdecydowanie negatywnym.

Jakość wód podziemnych i powierzchniowych

Przyjęty w Programie cel „*Przywrócenie dobrej jakości wód powierzchniowych oraz ochrona jakości wód podziemnych*” realizowany będzie głównie poprzez rozbudowę sieci kanalizacyjnej oraz rozbudowę i modernizację sieci wodociągowej, a także rozbudowę kanalizacji deszczowej i separatorów oraz połączenie budowy systemów podczyszczających z budową i modernizacją dróg. Istotne jest także kształtowanie świadomości ekologicznej na temat zasad korzystania z zasobów środowiska wodnego.

Zaniechanie działań zmierzających do ochrony wód powierzchniowych i podziemnych może prowadzić do wystąpienia niekorzystnych zmian jakości wody. Brak wyposażenia w sprawną kanalizację sanitarną i deszczową, może oddziaływać negatywnie na jakość wód powierzchniowych i wód podziemnych, a tym samym na jakość życia mieszkańców. Brak realizacji działań określonych w POŚ spowoduje także niekontrolowane odprowadzanie nieoczyszczonych ścieków bezpośrednio do wód powierzchniowych i do gruntu. Wykorzystywanie nieszczelnych zbiorników bezodpływowych może powodować przedostawanie się zanieczyszczeń do głębszych poziomów wodonośnych. Konsekwencją pogorszenia się jakości wód może być degradacja obszarów cennych przyrodniczo.

W związku z tym zaniechanie realizacji ustaleń w zakresie ochrony wód powierzchniowych i podziemnych jest działaniem zdecydowanie negatywnym.

Przyroda

Jednym z głównych ustaleń Programu jest „*Ochrona różnorodności biologicznej środowiska przyrodniczego gminy poprzez zintensyfikowanie działań związanych z ochroną prawną*”. Zaniechanie działań zmierzających do ochrony najcenniejszych przyrodniczo ekosystemów pełniących funkcje krajobrazowe, biocenotyczne, glebochronne i wodochronne może prowadzić do zubożenia zasobów biotycznych tego obszaru. Natomiast postępująca degradacja ekosystemów może spowodować szereg nieodwracalnych zmian w ich strukturze, a w konsekwencji prowadzić do zanikania elementów różnicujących takich jak zadrzewienia, zakrzewienia, wilgotne łąki, które pełnią funkcję środowiskotwórcze i krajobrazowe. Zmniejszenie różnorodności krajobrazu spowoduje zanik części siedlisk, a tym samym zaburzenie fauny.

W związku z tym zaniechanie realizacji ustaleń w zakresie ochrony przyrody jest działaniem zdecydowanie negatywnym.

Lasy

Przyjęty w Programie cel ochrony lasów „*Prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej*” realizowany będzie w oparciu o zachowanie różnorodności biologicznej środowiska leśnego oraz

likwidację dzikich wysypisk na terenach leśnych, a także podnoszenie świadomości i wiedzy ekologicznej społeczeństwa w zakresie leśnictwa, w tym właścicieli lasów w zakresie wzbogacania i racjonalnego użytkowania zasobów leśnych w ramach nadzoru nad gospodarką leśną.

Brak realizacji założonych ustaleń tego dokumentu może m. in. spowodować: zahamowanie wzrostu ilościowego i jakościowego zasobów leśnych, a nawet ich zmniejszenie (np. na skutek pożarów lub w wyniku nieracjonalnej gospodarki w lasach prywatnych) oraz ograniczenie korzystnych dla środowiska funkcji ochronnych lasów, zwłaszcza w zakresie ochrony gleb i wód, przyrody oraz ich roli krajobrazowej.

Kopaliny

Przyjęty w Programie cel „*Zrównoważona gospodarka zasobami naturalnymi*” realizowany będzie poprzez wspieranie prac związanych z rozpoznawaniem i dokumentowaniem złóż kopalin zwłaszcza surowców, mogących stanowić element rozwoju gospodarczego gminy, a także racjonalne korzystanie z surowców mineralnych.

Brak realizacji założonych ustaleń dokumentu nie spowoduje znaczącego zagrożenia.

Gleby

Przyjęty w Programie cel ochrony gleb „*Racjonalne wykorzystywanie zasobów glebowych*” realizowany będzie głównie poprzez upowszechnianie wśród rolników zasad Dobrych Praktyk Rolniczych, a także rozwój monitoringu gleb.

Brak realizacji założonych ustaleń dokumentu może m. in. prowadzić do zanieczyszczenia gleb poprzez nieracjonalne stosowanie w uprawie nawozów, a także niekontrolowane odprowadzanie nieoczyszczonych ścieków bezpośrednio do gleby.

Hałas

Projekt POŚ dla Gminy Kłobuck zakłada „*Zmniejszenie zagrożenia emisją hałasu dla mieszkańców gminy przede wszystkim pochodzącą ze źródeł komunikacyjnych*”.

Zaniechanie realizacji ustaleń z zakresu ochrony przed hałasem będzie miało niekorzystny wpływ, przede wszystkim na zdrowie ludzi.

Pola elektromagnetyczne

Projekt POŚ dla Gminy Kłobuck zakłada „*Ochronę mieszkańców Gminy Kroczyce przed oddziaływaniem promieniowania elektromagnetycznego*” poprzez minimalizację oddziaływania tych pól na zdrowie człowieka i środowisko.

Zaniechanie realizacji ustaleń z zakresu ochrony przed polami elektromagnetycznymi może narazić mieszkańców na ich ponadnormatywne oddziaływanie.

Edukacja ekologiczna

Edukacja ekologiczna ma na celu „*Wykształcenie u mieszkańców Gminy Kroczyce postawy przyjaznej środowisku oraz zagwarantowanie szerokiego dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie*”. Prawo do informacji o środowisku jest jednym z najważniejszych instrumentów ochrony środowiska i elementem, dzięki któremu społeczeństwo ma możliwość wpływania na procesy podejmowania decyzji, których skutki mają znaczenie dla środowiska. Działania edukacyjne i informacyjne w zakresie ochrony środowiska podejmowane w ramach Programu zmierzają do podnoszenia świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy.

Brak podejmowania działań w tym zakresie sprzyjać będzie rozwojowi konsumpcyjnego stylu życia, zwiększonemu zapotrzebowaniu na surowce, wodę i energię, wzrostowi zanieczyszczenia środowiska. Zaniechanie realizacji ustaleń z zakresu edukacji ekologicznej jest działaniem zdecydowanie negatywnym.

W przypadku, gdy POŚ dla Gminy Kroczyce nie zostanie wdrożony, negatywne trendy będą się pogłębiać, a zanieczyszczenie środowiska wzrastać, dlatego realizacja Programu jest konieczna.

4. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Ochrona poszczególnych komponentów środowiska może pociągać za sobą konieczność realizacji inwestycji, które mogą mieć negatywny wpływ na inne komponenty środowiskowe. Poniżej omówione zostały elementy środowiska, które mogą być zagrożone wpływem realizowanych inwestycji.

Walory przyrodniczo-krajobrazowe

Na terenie Gminy Kroczyce obszary wyróżniające się szczególnymi walorami przyrodniczymi objęto następującymi formami ochrony:

➤ Pomniki przyrody

Na terenie gminy Kroczyce ustanowiono 2 pomniki przyrody, są nimi pojedyncze okazałe drzewa. Zestawienie pomników przyrody przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 14. Zestawienie pomników przyrody na terenie Gminy Kroczyce

Lp.	Obiekt	Data utworzenia	Obowiązująca podstawa prawna	Opis
1.	Lipa drobnolistna	1954-03-17	Orzeczenie nr 13 b/4/54 o uznaniu za pomnik przyrody PWRN w Katowicach z 17.03.1954r. Rozporządzenie nr 4/96 z dn. 06.02.1996 r. Wojewody Częstochowskiego - Dz. U. Nr 2/96, poz. 5.	Lipa drobnolistna (Tilia cordata)
2.	Sosna pospolita	1996-02-06	Rozporządzenie nr 4/96 z dn. 06.02.1996 r. Wojewody Częstochowskiego - Dz. U. Nr 2/96, poz. 5.	Sosna pospolita (Pinus sylvestris)

Źródło: RDOŚ Katowice

➤ Park Krajobrazowy

Na terenie Gminy Kroczyce znajduje się Park Krajobrazowy Orlich Gniazd, który jest jednym z ośmiu parków wchodzących w skład Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego. Parki Krajobrazowe utworzone zostały, aby praktycznie wdrażać w nich ideę rozwoju zrównoważonego, a szczegółowe cele przedstawiają się następująco:

- zachowanie najcenniejszych zasobów i cech środowiska przyrodniczego,
- zabezpieczenie równowagi ekologicznej poprzez dostosowanie rozwoju społeczno-gospodarczego do uwarunkowań przyrodniczych,
- ochrona zasobów, walorów historycznych i kulturowych,
- rozwój edukacji środowiskowej skierowanej do różnych grup odbiorców,
- zapewnienie dostępności terenów o wysokiej atrakcyjności poprzez kanalizowanie ruchu turystycznego i zagospodarowanie tras,
- promowanie walorów Parków.

Park Krajobrazowy Orlich Gniazd obejmuje teren Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej. Całkowita powierzchnia parku to 600,85 km² (otuliny 483,88 km²). Powierzchnia i budowa geologiczna terenu Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd ma odbicie w zróżnicowaniu krajobrazowym i przyrodniczym. Zbudowany jest głównie ze skał mezozoicznych, zasadnicza część utworów pochodzi z okresu jurajskiego. Czynnikiem wpływającym na rozwój rzeźby tego terenu jest zjawisko krasowienia. Występujące tutaj jaskinie oraz schroniska skalne to jedne z najbardziej interesujących i piękniejszych obiektów. Pierwzoplanową formą krajobrazu PK Orlich Gniazd stanowiąca również jeden z elementów rzeźby krasowej są licznie występujące tu ostańce wapienne zwane inaczej mogotami. Najbardziej charakterystycznymi elementami krajobrazu tego terenu jest

mozaika wierzchoin wapiennych, urozmaiconych pasmami skałek oraz rozcinających je, pozbawionych wody dolin krasowych. Budowa geologiczna ma zasadniczy wpływ na warunki hydrologiczne tego obszaru. Omawiany teren jest bardzo ubogi w wody powierzchniowe (rzek i potoków). Mała ilość stałych systemów wodnych uzupełniana jest przez sieć cieków okresowych, które pojawiają się po ulewnych deszczach, szczególnie w okresie letnim. Wiele wód powierzchniowych ginie pod ziemią w tzw. ponorach, by wypłynąć ponownie w pewnej odległości w postaci źródła krasowego zwanego także wywierzykiem. Urozmaicona rzeźba terenu, niejednorodny mikroklimat i stosunki glebowe oraz bogata przeszłość historyczna są przyczyną różnorodności zbiorowisk roślinnych, jakie spotykamy na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej, a tym samym w PK Orlich Gniazd. Występują tu bardzo blisko siebie zbiorowiska roślinne, które wykazują skrajne cechy pod względem florystycznym i ekologicznym. Spośród zwierząt na szczególną uwagę zasługują nietoperze, które znajdują ostoje w licznych na terenie parku jaskiniach, schroniskach skalnych i starych wyrobiskach. Występuje tu kilkanaście gatunków tych ssaków. Na terenie parku występuje także wiele rzadkich ciepłolubnych gatunków bezkręgowców. Na uwagę zasługuje także obfitująca w gatunki rzadkie i endemity specyficzna fauna drobnych bezkręgowców żyjących w jaskiniach. Przez ruiny średniowiecznych zamków prowadzi Szlak Orlich Gniazd, który stanowi główną oś turystyczną Jury. Zamki usytuowane na niedostępnych skalnych wzniesieniach - orle gniazda, dały nazwę PK Orlich Gniazd. Większość z nich powstało w XIV w., stanowiły wtedy linię umocnień na południowo-zachodniej granicy państwa piastowskiego. Są to m.in. zamki w Morsku, Smoleniu czy też jeden z największych w Europie - zamek w Podzamczu, który powstał nieco później - w XVI w. Bardzo interesującym elementem krajobrazu są również obiekty sakralne np. zespół kilku kościołów w Pilicy (w otulinie parku). Wśród pałaców wyróżnia się Pałac Padniewskich w Pilicy.

➤ Rezerwat przyrody

Góra Zborów - rezerwat przyrody nieożywionej, utworzony został w 1957 r. w okolicy Podlesic, zajmuje powierzchnię 45 ha. Wzgórze, zwane Berkową Górą o wysokości 463 m n.p.m. zbudowane jest z wapieni górnourajskich o bogatej rzeźbie krasowej. W skład rezerwatu wchodzi również dwa grzbiety skalne: Góra Zborów o wysokości 464 m n.p.m. oraz niższy Kołoczek. Obszar rezerwatu podlega ochronie ze względu na unikalne formy skalne oraz duże skupiska roślin kserotermicznych. Spotkać tu można stanowisko rzadkiego w Polsce goździka siniego, a także chronionej krzewinki - mącznica lekarska. Generalnie teren rezerwatu porasta roślinność ciepłolubna, murawowa i skalna. Spośród pospolitych gatunków ptaków w szczelinach skalnych żyją pustułki i jerzyki, a w lasach występuje rzadka na Jurze orzechówka.

➤ Obszar Natura 2000

Na terenie Gminy Kroczyce znajduje się obszar siedliskowy Natura 2000 - Ostoja Kroczycka (kod obszaru PLH240032) – o powierzchni 1 391,2 ha.

Obszar Ostoi Kroczyckiej usytuowany jest w środkowej części Wyżyny Częstochowskiej. Obejmuje on kilka pasm wzniesień jurajskich (m. in. Skały Kroczyckie, Skały Podlesickie, Skały Rzędkowickie), z których większość jest zwieńczona licznymi ostańcami skalnymi o różnorodnych kształtach. Szata roślinna tego terenu jest zróżnicowana. Duża jego część jest pokryta lasami, na wzniesieniach można spotkać płaty różnych zespołów buczyn, w tym ciepłolubnych buczyn storczykowych, a w ich niższych partiach i obniżeniach wyścielonych piaskami - drzewostany sosnowe. Najlepiej zachowane, rozległe płaty buczyny storczykowej (reprezentatywność w stopniu A - doskonała) znajdują się na wschód i na południe od ośrodka rekreacyjnego Morsko. Nieco mniejsze płaty (o reprezentatywności w stopniu B - dobra) znajdują się na południowych, południowo-zachodnich i zachodnich stokach kilku wzgórz należących do Skał Kroczyckich: Góra Pośrednia, Góra Popielowa, Góra Łysak i Góra Jastrzębnik. We wszystkich najlepiej zachowanych płatach buczyny storczykowej drzewostan bukowy osiągnął wiek ponad 100 lat i liczne są w nim buki o grubości około 80 cm. W runie obecne są niemal wszystkie gatunki charakterystyczne dla siedliska

buczyny storczykowej. Na północnych stokach wzgórz znajdują się rozległe płaty żyznych buczyn - żyznej buczyny sudeckiej. Stan ich zachowania jest doskonały (w stopniu A), a zajmowana powierzchnia nieco większa niż buczyny storczykowej. Odlesione stoki wzgórz porastają zarośla z jałowcem, szakłakiem, dereniem, głogami, tarniną i leszczyną oraz fragmenty muraw kserotermicznych. W wielu miejscach dużą powierzchnię zajmują zarośla zdominowane przez jałowiec pospolity. Na skałach, które nie są otoczone i ocienione przez las rozwinęły się murawy naskalne. Ze skalicami ostańców związane są też zbiorowiska paproci szczelinowych.

O wartościach przyrodniczych tego obszaru decydują przede wszystkim zbiorowiska roślinne związane z podłożem wapiennym; są to: murawy naskalne, fragmenty muraw kserotermicznych, zarośla jałowca na podłożu wapiennym, ciepłolubne buczyny storczykowe oraz szczelinowe zbiorowiska paproci. Z fitocenozą muraw naskalnych związane są niektóre rzadkie gatunki roślin, m.in.: goździk siny, kostrzewa blada, skalnica gronkowa (relikt glacialny).

Jaskinia Piętrowa Szczelina położona w granicach ostoi jest wymieniana wśród ważnych ostoi CORINE przede wszystkim z uwagi na zimujące tu nietoperze wymienione w załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Stanowi także środowisko życia dla kilkudziesięciu innych, stwierdzonych tu gatunków bezkręgowców typowych dla tego terenu. Ponadto wymienia się także jej szczególne walory geomorfologiczne (założenie głównej części jaskini na szczelinie wtórnie skrasowiałej, obecność w dolnych salach bogatej, niezniszczonej przez działalność człowieka szaty naciekowej, na ścianach i stropie można dostrzec odciski muszli amonitów).

Lasy

Powierzchnia gruntów leśnych w Gminie Kroczyce wynosi 3 617,7 ha, co kształtuje lesistość gminy na poziomie 32,7%. Lasy porastają teren gminy dość równomiernie. Największy zwarty kompleks leśny stanowią Lasy Pradelskie, jeden z największych zwartych kompleksów leśnych powiatu zawierciańskiego. Inne duże zespoły leśne występują przede wszystkim w paśmie Skał Kroczyckich w zachodniej części gminy. Częściowo związane są też z dolinami dwóch głównych rzek gminy - Krztyni i Białki Zdowskiej. Nieco mniejsze występują m. in. w rejonie Dobrogoszczyce (Las Sciegna), a także pomiędzy Lgotą Murowaną a Piasecznem (Rzyczyska).

Drzewostan tworzą głównie lasy sosnowe, a także mniejsze skupiska lasów liściastych, w których dominuje buczyna. Występują też lasy mieszane sosnowo - bukowe. Domieszkę w strukturze gatunkowej stanowi brzoza, świerk oraz jawor. Generalnie lasy porastające teren gminy Kroczyce uznaje się za zdrowe. Drzewostan nie jest opanowany przez szkodniki, znikomy jest także wpływ emisji przemysłowej.

Nadzór na lasami na terenie gminy Kroczyce sprawują:

- Nadleśnictwo Koniecpol,
- Nadleśnictwo Siewierz,
- Nadleśnictwo Złoty Potok.

Gleby

Powierzchnia gruntów orných na terenie Gminy Kroczyce wynosi 5 723 ha, natomiast użytki rolne zajmują powierzchnię 6 334 ha.

Gmina Kroczyce charakteryzuje się przeciętnymi warunkami glebowymi w aspekcie przydatności rolniczej. Najkorzystniejsze warunki glebowe, do prowadzenia działalności rolniczej, występują w północnej części gminy w okolicach miejscowości Dobrogoszczyce, Dzibice, Browarek i Biała Błotna. Dość powszechnie występują tam gleby klas bonitacyjnych I - III. Na pozostałych terenach jakość gleb jest niższa.

Na terenach zbudowanych z glin pylastych, pisaków i żwirów glacialnych na suchym podłożu wykształciły się gleby bielcowe i pseudobielcowe. Zwarte ich płaty występują niemal na całym obszarze gminy. Nieznacznie powierzchnie zajmują czarne ziemie zdegradowane. Wykształciły się one w miejscach obniżen z płytkim poziomem wód gruntowych i pod lasami, na utworach piaszczysto - gliniastych. Występują one zwartymi płatami pod użytkami zielonymi, w miejscach o podwyższonym zawilgoceniu oraz w obrębie wilgotnych den dolinnych. W dolinach rzek występują typowe dla dolin rzecznych mady. Na terenie gminy występują także gleby pochodzenia organicznego: mułowo -

torfowe i torfowe, które występują na płaskich powierzchniach den dolinnych, często w ujściowych odcinkach dolin.

Wody powierzchniowe

Pod względem hydrograficznym Gmina Kroczyce położona jest prawie w całości w obrębie zlewni Pilicy, która jest najdłuższym lewobrzeżnym dopływem Warty.

Wody powierzchniowe na terenie Gminy Kroczyce reprezentowane są głównie przez Krztynię, Białkę Zdowską oraz niewielkie dopływy. Prawie cały obszar gminy odwadniany jest przez Krztynię (lewosronny dopływ Pilicy) oraz jej dopływy: Białkę i Żebrówkę. Natomiast niewielki obszar położony w północno-zachodniej części gminy odwadniany jest przez inny dopływ Pilicy tj. Białkę Lelowską.

Wody płynące w obszarze zlewni Pilicy (administrowany przez RZGW w Warszawie):

- Krztynia jest lewym dopływem Pilicy o długości 24,8 km (w tym połowa tej długości przepływa przez teren gminy Kroczyce) i powierzchni zlewni obejmującej 394 km². Wypływa na wysokości 337 m n.p.m. w okolicach Siamoszyc (Gmina Kroczyce). Rzeka ta przepływa przez znaczny obszar Powiatu od Siamoszyc przez Przyłubsko, Pradła (gmina Kroczyce), Zawadę (gmina Irządze), Grabiec, Bonowice (gmina Szczekociny) pozostając na całej swej długości w granicach Powiatu Zawierciańskiego. Jej dopływy to Żebrówka, Białka, Uniejówka.
- Białka zwana Białką Zdowską jest lewobrzeżnym dopływem Pilicy o długości 26,6 km i powierzchni dorzecza 144 km². Wypływa w okolicach Zdowa (gmina Włodowice). Następnie płynie z zachodu na wschód, północnym skrajem kompleksu leśnego przepływając przez Białą Błotną (Gmina Kroczyce). W okolicach Kostkowic wody Białki spiętrzone zaporą ziemną tworzą zalew wykorzystywany do celów rekreacyjnych.

Wody podziemne

Gmina Kroczyce zgodnie z regionalizacją hydrogeologiczną Głównych Zbiorników Wód Podziemnych zaproponowaną przez Kleczkowskiego (1990 r.) znajduje się w obrębie jednostki prowincji hydrogeologicznej górsko wyżynnej Monokliny Krakowsko - Śląskiej (MK-S). Na terenie Gminy występują dwa Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP), które zostały przedstawione na rys. 4. Charakterystykę poszczególnych GZWP przedstawiono poniżej:

- GZWP Nr 326 Częstochowa (Wschód) to zbiornik jurajski Monokliny Krakowsko - Śląskiej o powierzchni 3 257 km². Rozciąga się od okolic Wielunia po północne obrzeża Krakowa. Tworzą go wapienne osady górnej jury. Zasoby dyspozycyjne wynoszą 1 020 tys. m³/d. Na terenie Gminy Kroczyce zbiornik obejmuje zdecydowanie największą część gminy. Zbiornik charakteryzuje się niskim stopniem naturalnej odporności na zanieczyszczenia. Jest to cecha większości szczelinowo - krasowych zbiorników Monokliny Krakowsko - Śląskiej o dużych zdolnościach infiltracyjnych i przeważnie słabym naturalnym zabezpieczeniu przed infiltracją z powierzchni ziemi.
- GZWP Nr 408 Niecka Miechowska to zbiornik kredowy północnej części niecki o powierzchni 4 080 km². Z uwagi na budowę geologiczną całą Nieckę Miechowską rozciągającą się od Bełchatowa po Kraków uznaje się za monolityczną strukturę o charakterze szczelinowo-porowym, zbudowaną z węglanowych osadów górnej kredy, jednak stwierdzony wyraźny wododział hydrogeologiczny dzieli ją na dwie części (GZWP nr 408 - część północna, GZWP Nr 409 - część południowa). Zasoby dyspozycyjne wynoszą 514 tys. m³/d. Na terenie Gminy zbiornik obejmuje niewielki wschodni fragment. Należy on do przeciętnie zasobnych, wykazując znaczne zróżnicowanie wodonośności.

Powietrze atmosferyczne

Głównym źródłem zanieczyszczeń do powietrza na terenie Gminy Kroczyce jest emisja antropogeniczna obejmująca:

- przede wszystkim emisję niską (kotłownie, indywidualne paleniska domowe i prywatne zakłady),

- w mniejszym stopniu emisję komunikacyjną oraz niezorganizowaną np. z oczyszczalni ścieków.

Ocenę jakości powietrza w Gminie Kroczyce dokonano w ramach jedenastej, obejmującej 2012 r., rocznej oceny jakości powietrza w województwie śląskim.

Badania stanu czystości powietrza atmosferycznego prowadzone były przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska WIOŚ.

Dla wszystkich substancji podlegających ocenie, strefy zaliczono do jednej z poniższych klas:

- **klasa A** - jeżeli stężenia zanieczyszczenia na jej terenie nie przekraczały odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych, poziomów celów długoterminowych,
- **klasa B** - jeżeli stężenia zanieczyszczenia na jej terenie przekraczały poziomy dopuszczalne, lecz nie przekraczały poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji,
- **klasa C** - jeżeli stężenia zanieczyszczenia na jej terenie przekraczały poziomy dopuszczalne lub docelowe powiększone o margines tolerancji, w przypadku gdy ten margines jest określony,
- **klasa D1** - jeżeli stężenia ozonu w powietrzu na jej terenie nie przekraczały poziomu celu długoterminowego,
- **klasa D2** - jeżeli stężenia ozonu na jej terenie przekraczały poziom celu długoterminowego.

Wyniki klasyfikacji stref w województwie śląskim przedstawiono uwzględniając kryteria:

- ze względu na ochronę zdrowia klasa C:
  - ✓ dla pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz benzo(a)pirenu w 5 strefach (aglomeracje: górnośląska i rybnicko-jastrzębska, miasta: Bielsko-Biała, Częstochowa i strefa śląska),
  - ✓ dla dwutlenku azotu - klasa C w aglomeracji górnośląskiej i w mieście Częstochowa,
  - ✓ dla dwutlenku siarki obszarem przekroczeń jest miasto Rybnik w aglomeracji rybnicko-jastrzębskiej oraz miasto Żywiec w strefie śląskiej,
  - ✓ dla ozonu w strefie śląskiej oraz klasa D2, ze względu na przekraczanie poziomu celu długoterminowego w 5 strefach obejmujących całe województwo.
- ze względu na ochronę zdrowia klasa A:
  - ✓ dla dwutlenku azotu w aglomeracji rybnicko-jastrzębskiej, mieście Bielsko-Biała i strefie śląskiej,
  - ✓ dla dwutlenku siarki w aglomeracji górnośląskiej, mieście Bielsko-Biała i Częstochowa,
  - ✓ dla ozonu w aglomeracji górnośląskiej, aglomeracji rybnicko-jastrzębskiej, mieście Bielsko-Biała i Częstochowa,
  - ✓ dla zanieczyszczeń takich jak: benzen, ołów, arsen, kadm, nikiel, tlenek węgla - we wszystkich strefach, co oznacza konieczność utrzymania jakości powietrza na tym samym lub lepszym poziomie.
- ze względu na ochronę roślin:
  - ✓ klasa C i D2 - przekroczenia poziomu docelowego oraz poziomu celu długoterminowego ozonu wyrażonego jako AOT 40 - na stacji tła regionalnego wskaźnik ten uśredniony dla kolejnych 5 lat wyniósł 18573 ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)*h,
  - ✓ klasa A - brak przekroczeń wartości dopuszczalnych dla tlenków azotu i dwutlenku siarki w strefie śląskiej.

Gmina Kroczyce pod kątem oceny jakości powietrza ze względu na zawartość pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenków azotu, tlenku węgla, benzenu, ozonu, ołowiu, kadmu, niklu, arsenu i benzo(a)pirenu zaliczana jest do strefy śląskiej. Roczna ocena jakości powietrza dokonano w oparciu o wyniki przeprowadzonych w 2012 r. badań w punktach pomiarowych poszczególnych stref. Wynikowe klasy dla strefy śląskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń z uwzględnieniem kryteriów dla ochrony zdrowia i ochrony roślin przedstawiono w tabeli poniżej.

Nazwa substancji	Symbol klasy wynikowej w 2012 r. dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru gminy wg kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia	Symbol klasy wynikowej w 2012 r. dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru gminy wg kryteriów określonych w celu ochrony roślin
Pyl zawieszony PM10	C	-
Pyl zawieszony PM2,5	C	-
Dwutlenek siarki	C	A
Dwutlenek azotu	A	-
Tlenki azotu	-	A
Tlenek węgla	A	-
Benzen	A	-
Ozon	C	C
Ołów	A	-
Kadm	A	-
Nikiel	A	-
Arsen	A	-
Benzo(a)piren	C	-

Źródło: WIOŚ Katowice

Główną przyczyną wystąpienia przekroczeń pyłu zawieszzonego PM10 i benzo(a)pirenu w okresie zimowym jest emisja z indywidualnego ogrzewania budynków a w okresie letnim bliskość drogi z intensywnym ruchem pojazdów. Priorytetem zatem powinno stać się dalsze ograniczanie niskiej emisji ze źródeł komunalnych oraz emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych pochodzących ze spalania paliw w silnikach samochodowych.

Gospodarka odpadami komunalnymi

Obecny system gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy Kroczyce realizowany jest w oparciu o „Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Kroczyce” przyjęty Uchwałą Nr 182/XXV/2013 Rady Gminy Kroczyce z dnia 12 marca 2013 r.

Jak wynika z informacji przekazanych przez Urząd Gminy w Kroczycach ilość odebranych zmieszanych odpadów komunalnych w 2013 r. wynosiła 1 159,27 Mg, natomiast pozostałych odpadów zebranych w sposób selektywny 153,21 Mg.

Hałas

Ogólnie hałas można podzielić na: komunikacyjny (drogowy, kolejowy, lotniczy) oraz przemysłowy. Głównym źródłem, ze względu na przestrzenny charakter oddziaływania, na terenie Gminy Kroczyce jest hałas komunikacyjny. Hałas przemysłowy ma znacznie mniejszy udział w emisji uciążliwych dźwięków, a jego oddziaływanie ma charakter lokalny.

Hałas drogowy jest najpowszechniejszym i najbardziej uciążliwym źródłem hałasu. Koncentruje się wzdłuż szlaków komunikacyjnych tak, więc ma charakter liniowy. Na poziom tego hałasu wpływ ma przede wszystkim natężenie ruchu, złożoność układu drogowego, a także stan nawierzchni dróg.

Przez teren gminy Kroczyce przebiega droga krajowa DK 78 relacji: Kielce - Szczekociny - Kroczyce - Zawiercie - Siewierz - Tarnowskie Góry - Rybnik - Chałupki (granica państwa) o długości 13,465 km, która zapewnia sprawną komunikację i jest podstawą dla ruchu tranzytowego. Ponadto przebiegają także 2 drogi wojewódzkie tj.:

- Nr 792 relacji Żarki - Kroczyce - w zachodniej części gminy o długości 4,662 km,
- Nr 794 relacji Pilica - Pradła - Koniecpol - we wschodniej części gminy o długości 9,930 km.

Duże natężenie ruchu pojazdów na terenie Gminy Kroczyce jest główną przyczyną wysokiego poziomu hałasu na pierwszej linii zabudowy mieszkaniowej, usytuowanej wzdłuż ciągów komunikacyjnych. Z powodu narastającego ruchu pojazdów ciężkich, przemieszczających się po głównych szlakach komunikacyjnych, poziom dźwięku w porze nocnej jest także znaczny. Największe natężenie ruchu występuje na DK 78 na odcinku Pradła - Szczekociny, gdzie w ciągu doby przejeżdża średnio ponad 10 tys. pojazdów.

Pola elektromagnetyczne

Do źródeł promieniowania elektromagnetycznego zaliczyć można: linie elektroenergetyczne, stacje elektroenergetyczne, stacje nadawcze radiowo-telewizyjne.

Na terenie Gminy Kroczyce energia elektryczna dostarczana jest przez istniejący układ sieci i urządzeń elektroenergetycznych na poziomie średnich napięć zasilanych z Głównego Punktu Zasilania (GPZ) Katowice o napięciu 110/15 kV, przy czym przez teren Gminy przebiega jedna sieć najwyższych napięć 220 kV.

Na terenie Gminy Kroczyce usługi telekomunikacyjne w dużej mierze świadczą operatorzy telefonii komórkowych, których szybki rozwój spowodował wzrost źródeł emisji PEM w postaci stacji bazowych.

5. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu związane są z zasobami przyrodniczymi, zanieczyszczeniem powietrza, hałasem, zagrożeniem wód powierzchniowych i podziemnych oraz gospodarką odpadami.

Charakterystykę form ochrony przyrody występujących na terenie Gminy Kroczyce przedstawiono w rozdz. 4.

Do czynników stanowiących zagrożenie dla środowiska przyrodniczego należą zagrożenia abiotyczne: susze i okresy wysokich temperatur w okresie wegetacyjnym, gwałtowne silne wiatry, okiść i szadź, przymrozki wiosenne, powódzie, długotrwałe i obfite opady deszczu w okresie wczesnego lata powodujące erozję gleb i niszczące drogi, erozja gleby i osuwiska, zagrożenia biotyczne: szkodniki owadzie, występowanie grzybów pasożytniczych, szkody od zwierzyny roślinożernej i gryzoni, zagrożenia antropogeniczne: zanieczyszczenie powietrza, szkody górnicze i związane z tym nadmierne przesuszenie lub nadmierne nawodnienie, zagrożenia wynikające z urbanizacji terenu, intensywna penetracja terenów leśnych przez turystów i zbieraczy grzybów i owoców leśnych, zagrożenia pożarami.

Zagrożeniem dla przyrody Gminy jest z pewnością ruch turystyczny. Skutkami pojawiającymi się w związku z penetracją turystyczną terenu jest niszczenie roślinności np. w wyniku palenia ognisk i biwakowania, a także zaśmiecanie terenu.

Na przyrodę Gminy Kroczyce oddziaływać będą także czynniki antropogeniczne, tj. przedsięwzięcia inwestycyjne i budowlane określone w harmonogramie Programu. Oddziaływanie to występować będzie przede wszystkim na etapie realizacji inwestycji. Szczegółowy opis inwestycji, ich oddziaływania oraz koniecznych działań zapobiegawczych, ograniczających oraz kompensacyjnych przedstawiono w punkcie 7 i 8 niniejszego opracowania.

W harmonogramie Programu zaplanowano zadania mające na celu ochronę przyrody tj. *„Ochronę cennych przyrodniczo siedlisk nieleśnych, charakterystycznych dla obszaru Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd – zachowanie i kompleksowa ochrona cennych, charakterystycznych siedlisk nieleśnych dla obszarów Natura 2000 na Wyżynie Częstochowskiej (w Parku Krajobrazowym Orlich Gniazd) tworzących układy ciągów krajobrazowych i przyrodniczych, korytarzy ekologicznych”*, a także utrzymanie i pielęgnację terenów zieleni śródpolnej.

Na terenie Gminy mogą wystąpić również zagrożenia dla innych komponentów środowiska naturalnego. Poniżej przedstawiono zagrożenia dla lasów, gleb, wód, powietrza oraz oddziaływanie hałasu.

Dla powierzchni lasów główne zagrożenia związane są z pożarami. Pewne zagrożenie mogą powodować także szkodniki. W związku z powyższym niezbędne są działania pielęgnacyjne zaplanowane do realizacji w niniejszym dokumencie. W związku z realizacją inwestycji zagrożeniem może być zanieczyszczenie substancjami ropopochodnymi w wyniku awarii wykorzystywanego sprzętu i środków transportu, zanieczyszczenie powstającymi odpadami lub niewłaściwie przechowywanymi materiałami.

Zanieczyszczenia gleb na terenie Gminy Kroczyce mogą być związane z obecnością dzikich wysypisk śmieci, nieszczelnych zbiorników na ścieki oraz możliwością odprowadzania ścieków bezpośrednio do środowiska. W związku z realizacją inwestycji zagrożeniem może być zanieczyszczenie substancjami ropopochodnymi w wyniku awarii wykorzystywanego sprzętu i środków transportu. Problemem mogą być także niewłaściwie prowadzone roboty ziemne oraz powstające odpady, ponieważ niewłaściwe gospodarowanie odpadami może powodować zanieczyszczenia.

Głównym zagrożeniem dla wód zarówno powierzchniowych jak i podziemnych na terenie Gminy jest niepełny system kanalizacji sanitarnej oraz nieszczelność zbiorników na ścieki, co może wywołać niekontrolowane odprowadzanie nieczyszczonych ścieków komunalnych bezpośrednio do wód i do gruntu. Źródłem zanieczyszczeń wód jest również spływ wód opadowych z terenów rolniczych (zawierających zwiększone ilości związków azotu wskutek nieracjonalnego stosowania gnojowicy i nawozów azotowych) oraz dróg.

Podstawowym źródłem zanieczyszczeń powietrza na terenie Gminy Kroczyce jest niska emisja i w mniejszym stopniu komunikacja samochodowa. Niska emisja pochodzi z lokalnych kotłowni węglowych, w których paliwem jest głównie węgiel często gorszego gatunku. Lokalne systemy grzewcze i piece domowe praktycznie nie posiadają urządzeń ochrony powietrza. Wielkość emisji z tych źródeł jest trudna do oszacowania i wykazuje zmienność sezonową (związaną z okresem grzewczym). Spala się w nich także różnego rodzaju materiały odpadowe, w tym odpady komunalne, które mogą być źródłem emisji dioksyn, ponieważ proces spalania jest niepełny i zachodzi w niższych temperaturach. Na terenie Gminy Kroczyce brak jest centralnego systemu zaopatrzenia w ciepło. Brak jest także rozwiniętej infrastruktury gazowej. W wyniku spalania paliw w silnikach samochodowych do atmosfery przedostają się zanieczyszczenia gazowe: tlenki azotu, tlenek węgla, dwutlenek węgla i węglowodory (szczególnie benzen) oraz pyły zawierające m. in. związki ołowiu, kadmu, niklu i miedzi. W okresie zimowym, zanieczyszczenia komunikacyjne mogą powodować powstawanie smogu a w okresie letnim tzw. smogu fotochemicznego. Zanieczyszczenia emitowane przez pojazdy w wyniku reakcji fotochemicznej przyczyniają się do tworzenia ozonu przyziemnego. Największa emisja tych zanieczyszczeń zlokalizowana jest w rejonach dróg o dużym natężeniu ruchu. W związku z realizacją inwestycji zagrożeniem może być zwiększona emisja zanieczyszczeń powietrza pochodząca z maszyn i środków transportu wykorzystywanych w trakcie prac.

Duże natężenie ruchu pojazdów na terenie Gminy Kroczyce jest główną przyczyną wysokiego poziomu hałasu na pierwszej linii zabudowy mieszkaniowej, usytuowanej wzdłuż ciągów komunikacyjnych. Z powodu narastającego ruchu pojazdów ciężkich, przemieszczających się po głównych szlakach komunikacyjnych, poziom dźwięku w porze nocnej jest także znaczny. Największe natężenie ruchu występuje na DK 78 na odcinku Pradła - Szczekociny, gdzie w ciągu doby przejeżdża średnio ponad 10 tys. pojazdów. W związku z realizacją inwestycji zagrożeniem może być zwiększona emisja hałasu pochodząca z maszyn i środków transportu wykorzystywanych w trakcie prac.

6. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Projekt dokumentu POŚ jest zgodny z dokumentami strategicznymi na szczeblu europejskim i krajowym. Założenia tych dokumentów przedstawiono poniżej.

Polityka Unii Europejskiej

Podstawowym dokumentem określającym cele ochrony środowiska na szczeblu Unii Europejskiej jest **VI Wspólnotowy Program Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego**. Szósty program działań skupia się na czterech obszarach priorytetowych: zmianach klimatu, różnorodności biologicznej, środowisku i zdrowiu oraz zrównoważonej gospodarce zasobami i odpadami.

Najpoważniejsze konsekwencje dla ochrony środowiska, ale i dla funkcjonowania podmiotów gospodarczych, samorządów, administracji mają dyrektywy odnoszące się do:

- standardów emisji SO₂, NO_x, pyłów zawieszonych i dopuszczalnych emisji tych substancji przez instalacje przemysłowe, energetyczne (w tym spalarnie odpadów) oraz transport,
- zanieczyszczeń emitowanych przez silniki (samochodów, pociągów, samolotów),
- jakości wody pitnej,
- redukcji zanieczyszczeń wód powierzchniowych przez nawozy i pestycydy,
- ochrony zasobów wodnych i ekosystemów od wody zależnych,
- oczyszczania i odprowadzania ścieków,
- instalacji do przerobu lub utylizacji odpadów,
- gospodarowania odpadami przemysłowymi,
- użytkowania i składowania odpadów niebezpiecznych i toksycznych,
- opakowań i gospodarki odpadami opakowaniowymi,
- ograniczania różnych rodzajów hałasu,
- zintegrowanego zapobiegania i kontroli zanieczyszczeń oraz zarządzania ryzykiem ekologicznym,
- ochrony przyrody, w tym powstrzymania utraty różnorodności biologicznej, m. in. utworzenia europejskiej sieci obszarów Natura 2000.

Aby uzyskać istotny postęp, wymagany przez prawo Unii Europejskiej konieczne będzie wdrożenie i stosowanie wytycznych ujętych w prawodawstwie unijnym dla zreformowania polskiego systemu ochrony środowiska. Cele i zadania dotyczące ochrony środowiska, wskazujące z reguły na konieczność zmniejszenia presji na środowisko, zawarte są w szeregu krajowych i regionalnych dokumentów strategicznych, obejmujących szeroko rozumiane kwestie planowania gospodarczego, przestrzennego i społecznego.

Analizując cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, należy stwierdzić, że najistotniejsze z punktu widzenia projektowanego dokumentu cele ujęte zostały w Polityce ekologicznej państwa w latach 2009 - 2012 z perspektywą do roku 2016. Szczegółowy opis dokumentu przedstawiono w rozdz. 1 niniejszego opracowania.

7. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko

7.1 Identyfikacja i ocena potencjalnych oddziaływań na środowisko zadań ujętych w projekcie POŚ

W „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Kroczyce na lata 2014-2017” ujęte zostały zadania inwestycyjne i pozainwestycyjne, zarówno zadania własne Gminy - finansowane z budżetu oraz zadania koordynowane - finansowane ze źródeł zewnętrznych.

Identyfikację i ocenę poszczególnych zadań dokonano w tzw. macierzach skutków środowiskowych, które są syntetycznym zestawieniem pozytywnych, negatywnych, bezpośrednich, pośrednich, wtórnych, skumulowanych, krótkoterminowych, średnioterminowych i długoterminowych, stałych i chwilowych oddziaływań na poszczególne elementy środowiska takie jak: różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, wody, powietrze i klimat, powierzchnię ziemi, krajobraz, zasoby naturalne. Oceniono także wpływ na zdrowie ludzi i dobra materialne, a także na obszar Natura 2000.

W tabeli poniżej oceniono zadania wynikające bezpośrednio z harmonogramu zadań wyznaczonych w POŚ. Zidentyfikowane oddziaływania na środowisko w odniesieniu do poszczególnych aspektów środowiskowych przedstawiono stosując następujące oznaczenia:

Rodzaje oddziaływań – definicje:

Bezpośrednie (**B**) - bez interwału czasowego, bez przekształcenia substancji, bez procesów pośrednich, np. wycinka drzew – na krajobraz, budowa drogi – zniszczenie powierzchni gruntów,

Pośrednie (**P**) - z interwałem czasowym, z przekształceniem substancji, z procesami pośrednimi, np. wycinka drzew – na zwierzęta, budowa drogi – na wodę, rośliny.

Charakter prawdopodobnych oddziaływań - oznaczenia:

- Prawdopodobne umiarkowane negatywne oddziaływanie
- 0 Prawdopodobny brak oddziaływania
- Prawdopodobne pozytywne oddziaływanie
- Prawdopodobne oddziaływanie o charakterze zarówno pozytywnym jak i negatywnym

Prognoza oddziaływania na środowisko do Programu Ochrony Środowiska
dla Gminy Kroczyce na lata 2014-2017

Tabela. Ocena zadań uwzględnionych do realizacji w projekcie POŚ dla Gminy Kroczyce

Komponent	Opis przedsięwzięcia	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Dobra materialne	NATURA 2000	
Powietrze atmosferyczne	Opracowanie „Programu ograniczania niskiej emisji dla Gminy Kroczyce”	0	P	P	P	P	B	0	0	0	0	P	
	Termomodernizacja budynku mieszkalnego wielorodzinnego w m. Siedliszowice – podniesienie walorów użytkowych i technicznych obiektu, zmniejszenie emisji szkodliwych zanieczyszczeń do atmosfery	0	B	B	P	P	B	P	P	0	0	P	
	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1773S na odcinku Przyłubsko - Pradła	0	B	P	P	P	B	B	B	0	P	0	
	Modernizacja dróg gminnych	0	B	P	P	P	B	B	B	0	P	0	
	Uwzględnienie w zamówieniach publicznych problemów ochrony powietrza, poprzez odpowiednie przygotowanie specyfikacji zamówień publicznych, które uwzględniać będą potrzeby ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem	0	P	P	P	P	P	0	0	0	0	0	P
	Bieżące informowanie społeczeństwa o aktualnym stanie zanieczyszczenia powietrza oraz jego wpływie na zdrowie	0	B	P	P	0	P	0	0	0	0	0	0
Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych	Budowa kanalizacji na odcinku Kostkowice - Podlesice – regulacja gospodarki wodno-ściekowej	0	B	P	P	B	0	B	B	0	0	0	
	Budowa oczyszczalni ścieków w m. Kostkowice – regulacja gospodarki wodno-ściekowej	0	B	P	P	B	0	B	B	0	0	0	
	Budowa sieci wodociągowej Siemierzyce - Wrzoski	0	B	P	P	B	0	B	B	0	0	0	
	Budowa i modernizacja urządzeń dostarczających wodę	0	B	P	P	B	0	B	B	0	0	0	

Prognoza oddziaływania na środowisko do Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kroczyce na lata 2014-2017

Komponent	Opis przedsięwzięcia	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Dobra materialne	NATURA 2000
Gospodarka odpadami	Usługa w zakresie odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości – prawidłowa gospodarka odpadami komunalnymi	0	P	P	P	P	P	P	P	0	P	P
	Sporządzanie corocznych sprawozdań z realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi	0	P	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Współdziałanie na rzecz tworzenia struktur ponadgminnych dla realizacji regionów gospodarki odpadami komunalnymi	0	P	P	P	P	P	P	P	0	P	P
	Propagowanie przydomowego kompostowania odpadów na terenach wiejskich z zabudową jednorodzinną	0	P	P	P	P	P	P	P	0	P	0
	Bieżąca likwidacja „dzikich wysypisk”	P	B	B	B	P	P	B	P	B	0	P
	Opracowanie programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Kroczyce	0	B	P	P	P	B	P	B	0	P	P
	Dofinansowanie do odbioru odpadów zawierających azbest z nieruchomości osób fizycznych, wspólnot mieszkaniowych i innych oraz przekazanie do unieszkodliwiania poprzez składowanie odpadów zawierających azbest na składowiskach azbestowych	0	B	P	P	P	B	P	B	0	P	P
	Usuwanie wyrobów zawierających azbest z obiektów użyteczności publicznej i innych będących własnością Gminy	0	B	P	P	P	B	P	B	0	P	P

Prognoza oddziaływania na środowisko do Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kroczyce na lata 2014-2017

Komponent	Opis przedsięwzięcia	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Dobra materialne	NATURA 2000
Ochrona przyrody	Ochrona cennych przyrodniczo siedlisk nieleśnych, charakterystycznych dla obszaru Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd – zachowanie i kompleksowa ochrona cennych, charakterystycznych siedlisk nieleśnych dla obszarów Natura 2000 na Wyżynie Częstochowskiej (w Parku Krajobrazowym Orlich Gniazd) tworzących układy ciągów krajobrazowych i przyrodniczych, korytarzy ekologicznych	B	P	B	B	0	0	P	P	0	0	B
	Utrzymanie i pielęgnacja terenów zieleni śródpolnej	B	P	B	B	0	0	P	P	0	0	B
Ochrona lasów	Pielęgnacja lasów gminnych i wycinka drzew	P	B	P	P	P	P	P	P	0	0	P
	Zakup sadzonek drzew	P	B	P	P	P	P	P	P	0	0	P
	Likwidacja dzikich wysypisk zlokalizowanych na terenach leśnych	P	B	B	B	P	P	B	P	B	0	P
	Zalesianie terenów o niskich klasach bonitacyjnych i gruntów porolnych	B	P	P	B	P	P	B	B	0	0	P
	Podnoszenie świadomości i wiedzy ekologicznej społeczeństwa w zakresie leśnictwa w tym właścicieli lasów w zakresie wzbogacania i racjonalnego użytkowania zasobów leśnych	P	B	P	P	P	P	P	P	P	P	P
Ochrona gleb	Przywracanie glebom wartości przyrodniczej lub użytkowej	0	P	P	B	P	0	B	B	0	0	P

Prognoza oddziaływania na środowisko do Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kroczyce na lata 2014-2017

Komponent	Opis przedsięwzięcia	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Dobra materialne	NATURA 2000
Ochrona przed hałasem	Modernizacja dróg gminnych	0	B	P	P	P	B	B	B	0	P	0
	Nasadzenia i odnowa zieleni ochronnej przy drogach gminnych	B	P	P	B	P	P	P	B	0	0	0
	Budowa obwodnicy Zawiercia, Szczekocin, Kroczyce i Poręby w ciągu drogi krajowej DK 78	0	B	P	P	P	B	B	B	0	P	0
	Bieżące informowanie społeczeństwa o stanie klimatu akustycznego	0	B	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Wylimitowanie transportu materiałów niebezpiecznych przez centrum gminy	P	B	P	P	P	P	P	P	0	P	0
Edukacja ekologiczna	Działania edukacyjne w zakresie ochrony środowiska i gospodarki odpadami	P	B	P	P	P	P	P	P	P	P	P
	Prowadzone działania podnoszące świadomość ekologiczną np. konkursy, seminaria, obchody Dnia Ziemi i inne	P	B	P	P	P	P	P	P	P	P	P
	Działania promocyjne i edukacyjne w odniesieniu do możliwości wykorzystania alternatywnych źródeł energii (w tym m.in. prowadzenie kampanii informacyjnej) oraz w zakresie poszanowania energii, a także uświadamiania mieszkańcom zagrożeń jakie stanowi spalanie odpadów w piecach domowych	0	P	P	P	0	P	0	0	P	P	P
	Propagowanie zachowań sprzyjających oszczędzaniu wody przez działania edukacyjno-promocyjne	0	P	P	P	P	0	0	0	0	0	P
	Przeprowadzenie edukacji ekologicznej z naciskiem na promocję komunikacji zbiorowej, promocję proekologicznego korzystania z samochodów, eco-driving itp.	0	P	P	P	0	P	P	P	0	0	P

Prognoza oddziaływania na środowisko do Programu Ochrony Środowiska
dla Gminy Kroczyce na lata 2014-2017

Komponent	Opis przedsięwzięcia	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Dobra materialne	NATURA 2000
Zadania pozostałe	Rozbudowa świetlicy wiejskiej w m. Szypowice wraz z zakupem wyposażenia – poprawa jakości życia w sołectwie Szypowice poprzez zaspokajania potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców. Celem jest także rozwój tożsamości społeczności Szypowice, zachowanie dziedzictwa kulturowego oraz specyfiki obszaru	0	B	P	0	0	P	P	P	0	B	0
	Budowa małej infrastruktury turystycznej – poprawa atrakcyjności turystycznej Gminy Kroczyce	B	P	B	B	0	0	P	P	P	0	0
	Budowa oświetlenia ulicznego w Gminie Kroczyce – poprawa warunków życia mieszkańców	0	B	P	P	0	P	P	P	0	B	0
	Budowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej przy basenie otwartym w Kroczytach	B	P	B	B	0	0	P	P	P	0	0
	Budowa infrastruktury okołoturystycznej na terenie Gminy Kroczyce	B	P	B	B	0	0	P	P	P	0	0

7.2. Przewidywane oddziaływanie na istniejące formy ochrony przyrody w tym obszar Natura 2000

Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r., poz. 627 t.j.) formami ochrony przyrody są:

- parki narodowe,
- rezerваты przyrody,
- parki krajobrazowe,
- obszary chronionego krajobrazu,
- obszary Natura 2000,
- pomniki przyrody,
- stanowiska dokumentacyjne,
- użytki ekologiczne,
- zespoły przyrodniczo - krajobrazowe,
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Istniejące walory przyrodniczo-krajobrazowe na terenie Gminy Kroczyce omówiono w punkcie 4.

Nie przewiduje się żadnego bezpośredniego lub pośredniego znaczącego negatywnego wpływu na cel i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 (w tym – na integralność i spójność sieci Natura 2000). Zadania przewidziane do realizacji obejmują także działania inwestycyjne: np. budowę obwodnicy, przebudowę drogi powiatowej, modernizację dróg gminnych, budowę kanalizacji i oczyszczalni ścieków, budowę i modernizację urządzeń dostarczających wodę oraz budowę sieci wodociągowej, a także budowę infrastruktury turystycznej, okołoturystycznej i rekreacyjno-sportowej. Ponadto do zadań inwestycyjnych należy także rozbudowa świetlicy wiejskiej oraz termomodernizacja budynku mieszkalnego wielorodzinnego.

Przedsięwzięcia te mają charakter proekologiczny, nie mniej jednak lokalnie mogą powodować oddziaływania środowiskowe. Na etapie budowy będą to m.in.:

- naruszenia powierzchni ziemi,
- zakłócenia ruchu drogowego (zwiększona emisja spalin i hałasu z ruchu samochodowego, pylenie z dróg),
- wytwarzanie odpadów budowlanych oraz powstawanie nieużytecznych w danym miejscu mas ziemnych,
- emisja spalin i hałasu z maszyn budowlanych.

Oddziaływania te będą minimalizowane oraz kompensowane w związku z czym nie przewiduje się znacząco negatywnego oddziaływania na środowisko. Zasięg oddziaływania nie będzie obejmował obszarów zaliczanych do sieci Natura 2000.

8. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

Powyżej w rozdz. 7 przedstawione zostały działania, które mogą oddziaływać na środowisko. Realizacja części przedsięwzięć wymagać będzie uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, dla której uzyskania konieczne jest opracowanie karty informacyjnej przedsięwzięcia i raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, a także przeprowadzenia kompensacji przyrodniczej. W trakcie realizacji działań Programu Ochrony Środowiska należy podjąć przede wszystkim środki zapobiegające oraz ograniczające prawdopodobnie negatywne oddziaływanie na środowisko tj.:

- zapewnienie wysokiego poziomu przebiegu procedur oceny oddziaływania na środowisko dla poszczególnych przedsięwzięć z realizacji POŚ,
- miarodajny monitoring stanu środowiska, analiza wyników monitoringu oraz podejmowanie działań adekwatnych do otrzymanych wyników,

- zapewnienie zgodności wydawanych decyzji administracyjnych z POŚ oraz zasadami ochrony środowiska,
- egzekucja zapisów określonych w decyzjach administracyjnych, regulaminach utrzymania czystości i porządku w gminach oraz w przepisach prawnych,
- konsolidacja informacji o stanie i ochronie środowiska (obecnie są one w posiadaniu różnych podmiotów – Urząd Marszałkowski, WIOŚ, RDOŚ, Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny, Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy i inne),
- wzmocnienie (finansowe, merytoryczne, sprzętowe, kadrowe) funkcji kontrolnej służb ochrony środowiska,
- cykl działań edukacyjnych dla społeczeństwa.

Inwestycje, które można uznać za wymagające lub mogące wymagać raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko kwalifikuje się na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2010 r. Nr 213, poz. 1397) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2013 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 817).

Należy zaznaczyć, że jest to jedynie wstępna, bardzo ogólna kwalifikacja przedsięwzięć do procedury oceny oddziaływania na środowisko, natomiast szczegółowe kwalifikowanie należy prowadzić na etapie projektowania i realizacji przedsięwzięć.

Potencjalne negatywne oddziaływanie ww. inwestycji na środowisko można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji oraz odpowiedni dobór rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych, ponieważ wielkość wywoływanych przez nie oddziaływań środowiskowych zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań i zastosowanych rozwiązań ograniczających negatywny wpływ na środowisko. Ponadto prawidłowy projekt, uwzględniający potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak i w fazie eksploatacji, także pozwoli istotnie ograniczyć te oddziaływania. Do ogólnych działań ograniczających potencjalnie negatywne oddziaływanie należą:

- prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych,
- selektywne gromadzenie powstających odpadów oraz przekazywanie ich uprawnionym firmom do unieszkodliwienia lub odzysku,
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych,
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu,
- prowadzenie konsultacji ze społecznością lokalną w celu uniknięcia konfliktów społecznych.

9. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie POŚ

Większość proponowanych do realizacji przedsięwzięć w ramach POŚ ma pozytywny wpływ na środowisko i proponowanie rozwiązań alternatywnych nie ma uzasadnienia. Rozwiązania alternatywne dla przedsięwzięć poprawiających walory środowiskowe nie mają uzasadnienia zarówno z formalnego jak i ekologicznego punktu widzenia. Ponadto prognoza ta ma charakter strategiczny i w związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia rozwiązań alternatywnych dla poszczególnych działań.

Skutki środowiskowe podejmowanych działań zależą od lokalnej chłonności środowiska lub też od występowania w rejonie realizacji przedsięwzięcia tzw. obszarów wrażliwych, dlatego przy budowie tj. na etapie projektowania nowych inwestycji takich jak np. drogi czy kanalizacja należy rozważyć kilka wariantów tak, aby możliwy był wybór takiego, który w najmniejszym stopniu będzie negatywnie oddziaływać na środowisko. Warianty alternatywne mogą być rozpatrywane pod względem: lokalizacji, konstrukcji i technologii, organizacji oraz niepodjęcia realizacji przedsięwzięcia.

10. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Przyjmuje się, że metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania będą odpowiadały postanowieniom art. 18, ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r., poz. 1232 t.j.). Na podstawie tego artykułu organ wykonawczy gminy zobowiązany jest do sporządzania, co 2 lata raportów z wykonania Programu Ochrony Środowiska i przedstawienia go Radzie Gminy. Analiza ta powinna zawierać ocenę:

- stopnia wykonania określonych zadań,
- stopnia realizacji przyjętych celów,
- rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i zadaniami, a ich wykonaniem oraz analizę tych rozbieżności.

Dla prawidłowej oceny realizacji Programu należy opierać się na wskaźnikach stanu środowiska i zmian presji na środowisko, a także na wskaźnikach reakcji działań zapobiegawczych, takich jak:

- jakość wód powierzchniowych i podziemnych,
- jakość powietrza atmosferycznego,
- lesistość i powierzchnie chronione,
- pomiary promieniowania elektromagnetycznego,
- gospodarka wodno-ściekowa, w tym zużycie wody na potrzeby gospodarki i ludności, długość sieci wodociągowej i kanalizacyjnej,
- gospodarka odpadami komunalnymi, w tym ilość zebranych odpadów komunalnych zmieszanych i selektywnych,
- uwarunkowania społeczne i ekonomiczne,
- nakłady poniesione na ochronę środowiska.

Wykaz wskaźników przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela. Wskaźniki monitorowania Programu

Lp.	Wskaźnik	Wymiar wskaźnika	Stan wyjściowy za 2012 r.
WSKAŹNIKI STANU ŚRODOWISKA			
1.	Jakość wód powierzchniowych	Klasy jakości wód powierzchniowych*	p. p.k. Krztynia - ujście do Pilicy (Tegobórz) Stan ekologiczny DOBRY Stan chemiczny PONIŻEJ STANU DOBREGO
2.	Jakość wód podziemnych	Klasy jakości wód podziemnych**	Punkt 0079/R Lgotka klasa III
3.	Jakość powietrza	Pył zawieszony PM10	C^
		Pył zawieszony PM 2,5	C^
		Dwutlenek siarki	C^/A^^
		Dwutlenek azotu	A^
		Tlenki azotu	A^^
		Tlenek węgla	A^
		Benzen	A^
		Ozon	C^/C^^
		Ołów	A^
		Kadm	A^
		Nikiel	A^
		Arsen	A^
		Benzo(α)piren	C^
4.	Lesistość	Udział lasów w powierzchni gminy ogółem [%]	32,7
5.	Powierzchnie chronione	Rezerwat przyrody [ha]	45

Prognoza oddziaływania na środowisko do Programu Ochrony Środowiska
dla Gminy Kroczyce na lata 2014-2017

Lp.	Wskaźnik	Wymiar wskaźnika	Stan wyjściowy za 2012 r.
		Pomniki przyrody [szt]	2
		Powierzchnia parku krajobrazowego [km ²]	600,85
		Powierzchnia obszaru Natura 2000 [ha]	1391,2
6.	Pomiary promieniowania elektromagnetycznego	Średnie natężenie pola elektrycznego [V/m]	0,20
WSKAŹNIKI PRESJI NA ŚRODOWISKO			
1.	Wody	Zużycie wody na potrzeby gospodarki i ludności ogółem [m ³ /rok], w tym:	208 900
		Podmioty usługowe [m ³ /rok]	31 200
		Gospodarstwa domowe [m ³ /rok]	177 700
		Długość sieci wodociągowej [km]	92
		Ludność korzystająca z sieci wodociągowej [%]	99
		Długość sieci kanalizacyjnej [km]	13,40
		Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej [%]	11,6
2.	Gospodarka odpadami komunalnymi	Ilość zebranych niesegregowanych odpadów komunalnych [Mg/rok]	1 159,27
		Ilość selektywnie zebranych odpadów komunalnych [Mg/rok]	711,45
3.	Uwarunkowania społeczne i ekonomiczne	Liczba mieszkańców Gminy Kroczyce	6 462
WSKAŹNIKI REAKCJI DZIAŁAŃ ZAPOBIEGAWCZYCH			
1.	Nakłady na ochronę środowiska	Wydatki poniesione w latach 2010-2013 r. [PLN]	b.d.

Objaśnienia: * - stan za 2011 r., ** - stan za 2009 r., ^ - wg kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia, ^^ - wg kryteriów określonych w celu ochrony roślin

Źródło: GUS, WIOŚ Katowice, informacje uzyskane z Urzędu Gminy

11. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Gmina Kroczyce nie jest położona w obszarze przygranicznym, a realizacja projektowanych przedsięwzięć w POŚ nie tworzy żadnych konsekwencji dla ewentualnych skutków środowiskowych, których charakter mógłby posiadać znaczenie transgraniczne. Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach POŚ dla Gminy Kroczyce ma charakter lokalny i ewentualne negatywne oddziaływanie projektowanych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny. Na etapie sporządzania prognozy stwierdzono, że realizacja działań określonych w projekcie Programu nie wskazuje na możliwość negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym

Prognoza oddziaływania na środowisko do projektu Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kroczyce na lata 2014-2017 wykonana została w oparciu o art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235, t.j.).

Zakres prognozy został określony w oparciu o w/w ustawę oraz zgodnie z dwoma pismami tj.: Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach znak: WOOŚ.411.45.2014.MG z dnia 27 marca 2014 r. oraz Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego znak: NS-NZ.042.24.2014.DŻ z dnia 20 marca 2014 r.

Celem prognozy jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań skutków wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Kroczyce na lata 2014-2017 na środowisko i stwierdzenie czy realizacja proponowanych zadań sprzyjać będzie ochronie środowiska i zrównoważonemu rozwojowi.

Analiza celów ustanowionych w POŚ wykazała, że są zgodne i realizują cele środowiskowe wyznaczone w dokumentach strategicznych województwa, kraju i na szczeblu gminnym tj.:

- „Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016”,
- „Program Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2013 z uwzględnieniem

- perspektywy do roku 2018”,
- Program Ochrony Powietrza dla Stref Województwa Śląskiego,
  - Strategia Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego na lata 2011-2030,
  - Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020”,
  - Program Ochrony Środowiska przed Hałasem dla Województwa Śląskiego na lata 2009-2013,
  - Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Zawierciańskiego na lata 2012-2015,
  - Strategia Rozwoju Powiatu Zawierciańskiego na lata 2011-2020,
  - Program Rozwoju Miejscowości Kroczyce.

Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu związane są z zasobami przyrodniczymi, lasami, glebami, zanieczyszczeniem powietrza, hałasem, zagrożeniem wód powierzchniowych i podziemnych.

Na środowisko Gminy Kroczyce oddziaływać mogą przedsięwzięcia inwestycyjne określone w POŚ. Oddziaływanie to występować będzie przede wszystkim na etapie realizacji inwestycji. Szczegółowy opis inwestycji, ich oddziaływania oraz koniecznych działań zapobiegawczych, ograniczających oraz kompensacyjnych przedstawiono w punkcie 7 i 8 niniejszego opracowania.

Na terenie Gminy mogą wystąpić zagrożenia dla różnych komponentów środowiska naturalnego. Poniżej przedstawiono zagrożenia dla przyrody, lasów, gleb, wód, powietrza oraz oddziaływanie hałasu.

Do czynników stanowiących zagrożenie dla środowiska przyrodniczego należą zagrożenia abiotyczne: susze i okresy wysokich temperatur w okresie wegetacyjnym, gwałtowne silne wiatry, okiść i szadź, przymrozki wiosenne, powódzie, długotrwałe i obfite opady deszczu w okresie wczesnego lata powodujące erozję gleb i niszczące drogi, erozja gleby i osuwiska, zagrożenia biotyczne: szkodniki owadzie, występowanie grzybów pasożytniczych, szkody od zwierzyny roślinożernej i gryzoni, zagrożenia antropogeniczne: zanieczyszczenie powietrza, szkody górnicze i związane z tym nadmierne przesuszenie lub nadmierne nawodnienie, zagrożenia wynikające z urbanizacji terenu, intensywna penetracja terenów leśnych przez turystów i zbieraczy grzybów i owoców leśnych, zagrożenia pożarami.

Zagrożeniem dla przyrody Gminy jest z pewnością ruch turystyczny. Skutkami pojawiającymi się w związku z penetracją turystyczną terenu jest niszczenie roślinności np. w wyniku palenia ognisk i biwakowania, a także zaśmiecanie terenu.

Na przyrodę Gminy Kroczyce oddziaływać będą także czynniki antropogeniczne, tj. przedsięwzięcia inwestycyjne i budowlane określone w harmonogramie Programu. Oddziaływanie to występować będzie przede wszystkim na etapie realizacji inwestycji. Szczegółowy opis inwestycji, ich oddziaływania oraz koniecznych działań zapobiegawczych, ograniczających oraz kompensacyjnych przedstawiono w punkcie 7 i 8 niniejszego opracowania.

Dla powierzchni lasów główne zagrożenia związane są z pożarami. Pewne zagrożenie mogą powodować także szkodniki. W związku z realizacją inwestycji zagrożeniem może być zanieczyszczenie substancjami ropopochodnymi w wyniku awarii wykorzystywanego sprzętu i środków transportu, zanieczyszczenie powstającymi odpadami lub niewłaściwie przechowywanymi materiałami.

Zanieczyszczenia gleb na terenie Gminy Kroczyce mogą być związane z obecnością dzikich wysypisk, nieszczelnych zbiorników na ścieki oraz możliwością odprowadzania ścieków bezpośrednio do środowiska. W związku z realizacją inwestycji zagrożeniem może być zanieczyszczenie substancjami ropopochodnymi w wyniku awarii wykorzystywanego sprzętu i środków transportu. Problemem mogą być także niewłaściwie prowadzone roboty ziemne oraz powstające odpady, ponieważ niewłaściwe gospodarowanie odpadami może powodować zanieczyszczenia.

Głównym zagrożeniem dla wód zarówno powierzchniowych jak i podziemnych na terenie Gminy jest niepełny system kanalizacji sanitarnej oraz nieszczelność zbiorników na ścieki, co może wywołać niekontrolowane odprowadzanie nieczyszczonych ścieków komunalnych bezpośrednio do wód i do gruntu.

Podstawowym źródłem zanieczyszczeń powietrza na terenie Gminy Kroczyce jest niska emisja i w mniejszym stopniu komunikacja samochodowa. Niska emisja pochodzi z lokalnych kotłowni węglowych, w których paliwem jest głównie węgiel często gorszego gatunku. Lokalne systemy grzewcze i piece domowe praktycznie nie posiadają urządzeń ochrony powietrza. Wielkość emisji z tych źródeł jest trudna do oszacowania i wykazuje zmienność sezonową (związaną z okresem grzewczym). Spala się w nich także różnego rodzaju materiały odpadowe, w tym odpady komunalne, które mogą być źródłem emisji dioksyn, ponieważ proces spalania jest niepełny i zachodzi w niższych temperaturach. Na terenie Gminy Kroczyce brak jest centralnego systemu zaopatrzenia w ciepło. Brak jest także rozwiniętej infrastruktury gazowej. W wyniku spalania paliw w silnikach samochodowych do atmosfery przedostają się zanieczyszczenia gazowe: tlenki azotu, tlenek węgla, dwutlenek węgla i węglowodory (szczególnie benzen) oraz pyły zawierające m. in. związki ołowiu, kadmu, niklu i miedzi. W okresie zimowym, zanieczyszczenia komunikacyjne mogą powodować powstawanie smogu a w okresie letnim tzw. smogu fotochemicznego. Zanieczyszczenia emitowane przez pojazdy w wyniku reakcji fotochemicznej przyczyniają się do tworzenia ozonu przyziemnego. Największa emisja tych zanieczyszczeń zlokalizowana jest w rejonach dróg o dużym natężeniu ruchu. W związku z realizacją inwestycji zagrożeniem może być zwiększona emisja zanieczyszczeń powietrza pochodząca z maszyn i środków transportu wykorzystywanych w trakcie prac.

Duże natężenie ruchu pojazdów na terenie Gminy Kroczyce jest główną przyczyną wysokiego poziomu hałasu na pierwszej linii zabudowy mieszkaniowej, usytuowanej wzdłuż ciągów komunikacyjnych. Z powodu narastającego ruchu pojazdów ciężkich, przemieszczających się po głównych szlakach komunikacyjnych, poziom dźwięku w porze nocnej jest także znaczny. Największe natężenie ruchu występuje na DK 78 na odcinku Pradła - Szczekociny, gdzie w ciągu doby przejeżdża średnio ponad 10 tys. pojazdów. W związku z realizacją inwestycji zagrożeniem może być zwiększona emisja hałasu pochodząca z maszyn i środków transportu wykorzystywanych w trakcie prac.

Wskazane problemy środowiskowe na terenie Gminy znajdują rozwiązanie w ramach zaproponowanych w projekcie POŚ zadań. Natomiast w Prognozie przeanalizowano możliwy wpływ tych zadań na poszczególne elementy środowiska, dziedzictwo kulturowe oraz zdrowie ludzi.

Realizacja POŚ nie pociągnie za sobą transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Większość proponowanych do realizacji przedsięwzięć w ramach POŚ ma pozytywny wpływ na środowisko i proponowanie rozwiązań alternatywnych nie ma uzasadnienia. Rozwiązania alternatywne dla przedsięwzięć poprawiających walory środowiskowe nie mają uzasadnienia zarówno z formalnego jak i ekologicznego punktu widzenia. Ponadto prognoza ta ma charakter strategiczny i w związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia rozwiązań alternatywnych dla poszczególnych działań.

W niniejszym dokumencie przedstawione zostały działania, które mogą oddziaływać na środowisko. Realizacja części przedsięwzięć wymagać będzie uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, dla której uzyskania konieczne jest opracowanie karty informacyjnej przedsięwzięcia i raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, a także przeprowadzenia kompensacji przyrodniczej.

W trakcie realizacji działań Programu Ochrony Środowiska należy podjąć przede wszystkim środki zapobiegające oraz ograniczające prawdopodobnie negatywne oddziaływanie na środowisko tj.:

- zapewnienie wysokiego poziomu przebiegu procedur oceny oddziaływania na środowisko dla poszczególnych przedsięwzięć z realizacji POŚ,
- miarodajny monitoring stanu środowiska, analiza wyników monitoringu oraz podejmowanie działań adekwatnych do otrzymanych wyników,
- zapewnienie zgodności wydawanych decyzji administracyjnych z POŚ oraz zasadami ochrony środowiska,
- egzekucja zapisów określonych w decyzjach administracyjnych, regulaminach utrzymania czystości i porządku w gminach oraz w przepisach prawnych,

- konsolidacja informacji o stanie i ochronie środowiska (obecnie są one w posiadaniu różnych podmiotów – Urząd Marszałkowski, WIOŚ, RDOŚ, Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny, Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy i inne),
- wzmocnienie (finansowe, merytoryczne, sprzętowe, kadrowe) funkcji kontrolnej służb ochrony środowiska,
- cykl działań edukacyjnych dla społeczeństwa.

Wykaz materiałów:

- 1) Polityka ekologiczna państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016, Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2008 r.
- 2) Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013 r., poz. 1232 t.j.) wraz z rozporządzeniami wykonawczymi.
- 3) Program Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2013 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2018, Katowice 2010 r.
- 4) Majka M. i inni: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Zawierciańskiego na lata 2012-2015, Zawiercie, wrzesień 2011 r..
- 5) Sordoń-Kulibaba B., Majka M., Rzepka K., Pogan J.: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kroczyce na lata 2009-2012.